

Šesto srečanje v Kranju — Od petka do nedelje je bil Kranj gostitelj mladih iz prijateljskih mest Bitole, Banja Luke, Zemuna, Osijeka in Hercegnovega. Srečanje je bilo že šesto po vrsti in ponovna priložnost za krepitev prijateljskih vezi, stkanih na prejšnjih skupnih manifestacijah. V Kranju so preskusili svoje spretnosti in znanje ter si izmenjali izkušnje mladi novinarji, glasbeniki, fotografi, slikarji, radioamaterji, kovinarji, športniki in udeleženci partizanskega mnogoboja. — Na sliki: Jure Tomašič, predsednik občinske konference ZSMS Kranj izreka dobrodoščilo mladim prijateljem. (cz) — Foto: F. Perdan

Leto XXXIII. Številka 79

GLAS

Kranj, torek, 14. 10. 1980

Cena: 7 din

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin — Izdaja: Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Andrej Zalar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kranj sprejel mlade prijatelje

V nedeljo se je končalo tridnevno srečanje mladih iz prijateljskih mest Bitole, Banja Luke, Hercegnovega, Zemuna, Osijeka in domačega Kranja — Mladi fotografi, slikarji, glasbeniki, radioamaterji, kovinarji, športniki, mladi novinarji ter udeleženci partizanskega mnogoboja in okrogle mize izmenjali izkušnje — Koordinacijski odbor o razširitvi sodelovanja z mladimi iz avtonomnih pokrajin

Kranj — »Kranj, delavsko mesto Gorenjskem, vas najtopleje pozdravlja in sprejema medse. Počutili se bomo, da se boste dobro počutili in odšli iz našega mesta s polnim srcem in doživeti,« je izrazil dobrodoščilo mladim iz prijateljskih mest Bitole, Banja Luke, Hercegnovega, Zemuna in Osijeka predsednik občinske konference ZSMS Kranj Jure Tomašič in dodal, da je sodelovanje od prvih korakov v Zemunu doživelo velik uspeh, ki ga v prvi vrsti odlikuje občutnost. Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki družbenopoličnega življenja občine in delovnih organizacij, pokrovitelj srečanja — župnik, Gorenjskih oblačil, Zavalne skupnosti Triglav, Merkur, Jakre, Save, Tekstilindusa, Zvez Gradbince in Gorenjskih oblačil predstavniki občinske konference ZSMS Senta, mesta, s katerim je

kranjska občinska skupščina podpisala pred kratkim listino o pobratenju. Vezi med navedenimi šestimi prijateljskimi srečanji dobivajo iz leta v leto nove razsežnosti, zato je bila že na lanskem srečanju v Bitoli med mladimi sprejeta pobuda o podpisu dogovora o sodelovanju. Osnutek oz. predlog dogovora so predstavniki občinskih konferenc ZSM »obdelovali« na sejah koordinacijskega odbora, da bi ga v petek podpisali na svečani otvoritvi šestega srečanja v Kranju. »Želimo, da bi bila listina napotilo za akcijo in da bi našla med mladimi čim več uresničevalcev,« je dejal predsednik Skupščine občine Kranj Stane Božič in dodal, da je Kranj z letošnjim letom prijatelj tudi z bosanskim Kotor Varošem in vojvodinsko Sento.

Nadaljevanje na 12. str.

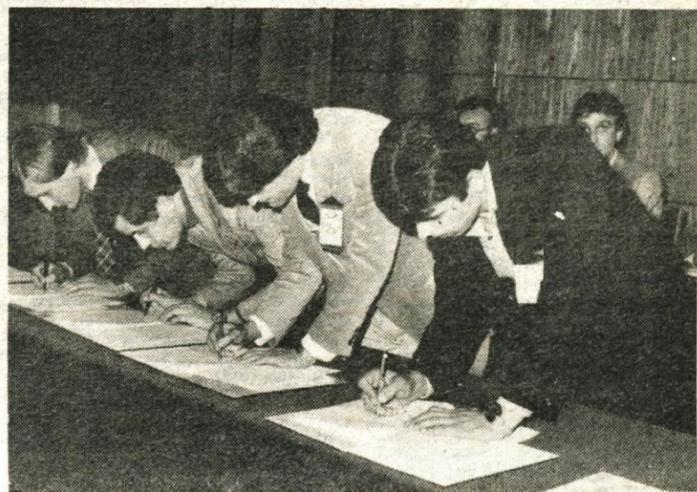
Kranj spet sejemsko mesto

Od 17. do 24. oktobra bo v Kranju odprt 13. mednarodni sejem stanovanjske opreme — Deset let sodelovanja z gobarsko družino

KRANJ Od petka dalje bo Kranj spet sejemsko mesto. Ta dan se bodo odprla vrata 13. mednarodnega sejma stanovanjske opreme, ene izmed šestih vsakoletnih sejemskih prireditelj. Osredotočen je na ponudbo predmetov, ki sodijo v človekove bivalne prostore in njegovo okolje. Pestra bo izbira raznovrstnega pohištva, bele tehnike, dekorative, tekstila, izdelkov umetne obrti ter še vrsta drobnih stvari, brez katerih si skorajda ni mogoče zamisliti stanovanjske opreme. Ustavitvena prizadevanja in izvorna usmeritev delovnih organizacij bo posredno prizadela tudi sejem opreme, kar pa še ne pomeni, da bo zaradi tega prizadeta kakovost in obseg ponudbe. Na 5200 kvadratnih metrih razstavne površine se bo predstavilo preko 100 razstavljavcev, med katerimi bodo zastopana tudi podjetja iz sosedne Italije in Avstrije, predvsem iz zamejstva. Sejem bo širokopotošnega značaja, hkrati pa bo tudi prikaz dosežkov proizvajalcev — domačih in tujih — s področja opreme bivalnih prostorov ter mesto dogovarjanja in sklepanja različnih pogodb. Spremljala ga bodo tudi posvetovanja o medsejemskem in maloobmejnem sodelovanju. Letošnji sejem opreme se podobno kot lanski otepa s problemom, kako nanj pritegniti celotno združeno delo in proizvajalce opreme z Gorenjske. Ze po pravilu prihajajo na sejem raje delovne in trgovske organizacije iz bolj oddaljenih krajev Slovenije in Jugoslavije, medtem ko nekatere regijske proizvajalke stanovanjske opreme ostajajo za vsa prizadevanja Gorenjskega sejma gluhe.

Ze deseto leto se na jesenskem sejmju pojavlja z razstavo gob kranjska gobarska družina. Tudi letos bo odprta gobarska kuhinja z veliko izbiro specialitet in brezplačno poskušnjo. Razstavo je materialno podprl Gorenjski sejem in bo v prvi vrsti imela vzgojno-izobraževalni in preventivni značaj, zato želijo s skupinskimi popusti (pet dinarjev na osebo) pritegniti predvsem osnovnošolce in dijake. Lanski sejem opreme in gobarsko razstavo si je v osmih dneh ogledalo preko dvajset tisoč obiskovalcev.

C. Zaplotnik

Predstavniki občinskih konferenc ZSM so na šestem srečanju v Kranju podpisali dogovor o sodelovanju mladih iz prijateljskih mest. Dogovor obvezuje mlade za vrsto skupnih manifestacij. — Foto: F. Perdan

6. srečanje mladih iz prijateljskih mest v Kranju

Manifestacija prijateljstva in bratstva

Delavski Kranj je bil od petka do nedelje Jugoslavija v malem. Tod so se zbrali na 6. srečanju prijateljskih mest mladi iz Bitole, Banja Luke, Hercegnovega, Zemuna, Osijeka in seveda domačega Kranja, mladi iz šestih jugoslovanskih republik. Kranj je bil tri dni prizorišče manifestacije bratstva in enotnosti, festival spretnosti, znanja, sposobnosti in ustvarjalnosti mlade generacije. Zbrali so se orodjarji, fotografi, slikarji, radioamaterji, mladi novinarji, glasbeniki, karateisti in plavalci, tekmovalci partizanskega mnogoboja; udeleženci okrogle mize o ustaljenih prizadevanjih, pa predstavniki občinskih konferenc posameznih mest. Da bi se preskusili med seboj in si izmenjali izkušnje pri svojem delu, pri svoji dejavnosti. Predvsem pa, da bi se spoprijateljili, navezali stike in obogatili pobratenje med temi mesti s tem, kar lahko dajo le mladi — z mladostjo.

Začetki srečanj mladih šestih prijateljskih mest iz vseh republik Jugoslavije segajo v Zemun, v leto 1972. Od takrat do danes se je sodelovanje razširilo in vsebinsko obogatilo; z dogovorom, ki so ga v teh dneh podpisali v Kranju, pa postalo tudi dolžnost in obveza. Tradicionalno srečanje, ki je vsako leto ob tem času v enem izmed mest — lani je bilo v Bitoli in prihodnjič bo v Zemunu — je le eden izmed členov v dolgi verigi raznovrstnih stikov med mladimi pobratimi. Skupaj prelivajo znoj ob vihtenju lopat in krampon na »fakultetah samoupravljanja« — na mladinskih delovnih akcijah. Organizatorji letošnje bratske brigade so bili Kranjčani, ki so svoje prijatelje iz drugih republik popeljali na republiško akcijo Posočje 80. Na posebnem srečanju se zbirajo literati (letos so bili v aprilu gostje dijakov kranjske gimnazije), vezi se stikajo tudi na področju tehnične kulture in športa, tesno je sodelovanje med osnovnimi organizacijami ZSM.

Ne gre pa zgolj za sodelovanje med mladimi. Tudi občinska skupščina in njene družbenopolitične organizacije, skratka Kranj in njegovi občani so prijatelji teh mest, ki so se jim pred nedavnim pridružili še Kotor Varoš iz Bosne in Senta iz avtonomne pokrajine Vojvodine. Star pregovor pravi, da prijatelja spoznaš v nesreči. V Hercegnovem so ga spoznali ob katastrofalnem potresu. Takrat beseda solidarnost med pobratimi ni ostala le papirnata fraza. Postala je resničnost in dogovor petih mest, da prizadetemu mestu namenijo sredstva za solidarnostni objekt. Močne so tudi gospodarske vezi, saj kar 30 delovnih organizacij iz kranjske občine sodeluje s temi mesti. Če pa so v to mrežo stikov vključeni še mladi, potem se za prihodnost zvestobe prijateljstva ni bati.

Mladi niso povsem slučajno izbrali teh oktobrskih dni za tradicionalno srečanje. Spominjajo se 10. oktobra, ko je bila pred 61 leti ustanovljena v tipografskem domu v Zagrebu predhodnica današnje Zveze socialistične mladine, revolucionarna Zveza komunistične mladine Jugoslavije (SKOJ), ki se ni sprjaznila z narodnim in socialnim zatiranjem. Revolucionarnost, iskrenost, pošteno delo, kolektivnost ter skladnost njihovih idej in dejanj so bile vrednote skojcev, za katere se mora — tako so poudarili na srečanju — bojevati tudi sedanja mlada generacija.

C. Zaplotnik

Kranj — Jutri ob 20. uri se bo v kranjskem kinu Center začel osmi mednarodni festival športnih in turističnih filmov, ki bo trajal do 21. oktobra. Sredin festivalni večer bo ponudil zanimiv in pester izbor šestih filmov, med katerimi sta kar dva slovenska: Favorit Toneta Freliha in Triglav opus 200 Mirca Sušmešnja. Madžarski film Ovis Olimpija pripoveduje o vzgoji športnikov, bolgarski Za dan, kako starejši planinci čistijo onesnažene planine, ameriški Tek življenja govori o slepem športniku, grški Akropola — rally pa na avtomobilsko tekmo govori o slepem športniku, grški Akropola — rally pa na avtomobilsko tekmo govori o slepem športniku. Sredin festivalski spored bo predvajala tudi ljubljanska televizija.

V četrtek, 16. oktobra, bo na sporedu sedem filmov: ameriški Čez goro s kajalom, indijski Dobrodošli v Indijo, kubanski Kubanska postrv, francoski Bjorn, novozelandski Dežela pešcev, poljski Teki in skoki, in čehoslovaški Maruška.

Letos je v Kranj prispelo 92 filmov iz 30 držav iz vseh kontinentov. V spored je komisija za izbor uvrstila 42 filmov. Jugoslavijo zastopajo 3 slovenski filmi, poleg 2, ki jih bo moč videti že prvi dan, še delo Slavka Vajta o vzponu naših alpinistov na najvišjo goro sveta.

M. V.

13. sejem stanovanjske opreme kranj
10. jubilejna razstava gob

17.-24. 10. '80

- možnost ugodnega nakupa opreme za vaš dom,
- tekstil in dekorativa,
- bela tehnika,
- kuhinje in kopalnice,
- likovna dela priznanih umetnikov

PO JUGOSLAVIJI

Srečanje kovinarjev

V Titovih zavodih Lito stroj se je končalo 14. srečanje kovinarjev Jugoslavije. Zaključnega srečanja in razglasitve rezultatov se je udeležil tudi predsednik sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Miran Potrč. Najboljši jugoslovanski kovinarji so ob koncu tekmovanja v imenu 500.000 kovinarjev, ki so sodelovali na vseh srečanjih širom po Jugoslaviji, poslali predsedstvu SFRJ in predsedstvu CK ZKJ pismi in v njih poudarili, da so pri preizkušnji svojih delovnih sposobnosti skušali doseči čim večjo kvaliteto izdelkov in pri tem kar najbolj izkoristiti energijo, material in delovno orodje. Razen tega so s inovacijami pokazali svojo delovno sposobnost.

Stroški večji za 23,3 odstotka

Zvišanje maloprodajnih cen, ki je septembra znašalo 3,2 odstotka, je vplivalo tudi na življenjske stroške, ki so bili po podatkih zveznega zavoda za statistiko za 3,4 odstotka večji kot avgusta. Septembra sta se najbolj podražila ogrevanje in razsvetljava, kar je predvsem posledica podražitve električnega toka za gospodinjstvo. Stroški za prehrano so se povečali za 1,8 odstotka, za tobak in pijače za 3 odstotka, za obleko in obutev za 3,9 odstotka, za higieno in zdravje za 5,6 odstotka, za kulturo za 13 odstotkov ter PTT storitve 0,8 odstotka. Kot so izračunali statistiki, so se življenjski stroški letos povečali za 23,3 odstotka, v primerjavi z lanskim septembrom pa za 30,8 odstotka.

Praznik v Slovenskih Konjicah

Veliko zborovanje ob pomenovanju osnovne šole po revolucionarju in mislecu Edvardu Kardelju ter slavnostno zasedanje zborov občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij sta bila osrednja dogodka ob praznovanju praznika občine Slovenske Konjice. Blizu štiri tisoč občanov in delovnih ljudi se je zbralo pred šolo, ki bo odslej nosila ime Edvarda Kardelja. Slavnostni govornik je bil Peter Toš, ki je poudaril, da pomenovanje šole ni le priznanje šolskemu kolektivu in učencem, temveč vsem delovnim ljudem konjiške občine.

Višje pokojnine

Na skupščini skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja so potrdili štiri pomembne predloge: 6-odstotno povišanje pokojnin od 1. septembra in 600 dinarjev enkratnega dodatka za upokojence, ki vključno s 6-odstotnim povišanjem, nimajo več kot 3.849 dinarjev pokojnine. Z dvema sklepoma, ki se nanašata na prihodnje leto pa so se dogovorili, da bodo 1. januarja pokojnine povečali za 12 odstotkov, hkrati pa se bo najnižja pokojnina povečala na 4.311 dinarjev.

Potrebno usklajevanje

Priprava planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje poteka zadovoljivo, treba pa bo še veliko usklajevanja med posameznimi načrti, kajti razlike med programi in možnostmi so precejšnje. Tako so poudarili na posvetu predsednikov občinskih izvršnih svetov s predsednikom republiškega izvršnega sveta Janezom Zemljaričem. Priprava dobrih srednjeročnih načrtov pa je tudi boj za stabilizacijo, boljše gospodarjenje in večji dohodek.

Odgovorna in tudi častna naloga

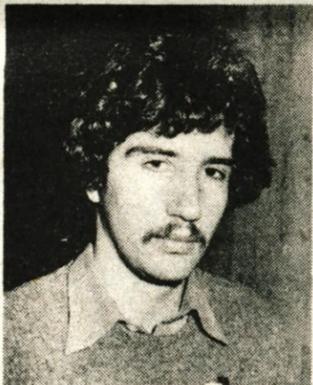
Na petkovem srečanju so se tržiški naborniki seznanili s temelji ljudske obrambe

Tržič — »Ko so to zahtevale okoliščine, so fantje in dekleta umirali v tisočih, vendar se niso vdajali sovražnikom. Tudi zdaj je treba pri mladi generaciji vzgajati te čudovite lastnosti: vdanost domovini, prekaljenost, čvrstost tudi v boju in nenehno težnjo k boljši prihodnosti.«

Misli, ki jih je nekoč izrekel tovariš Tito, so namenjene vsem državljanom Jugoslavije, ki jim obramba domovine pomeni dolžnost, a tudi pravico.

Triindevetdeset mladih tržiških fantov bo nedvomno ponosnih, ko jim bo naborna komisija v knjižnici vtisnila žig: sposoben. Kajti odhod v JLA, kjer se bodo učili vojaških veščin, potrebnih za morebitno obrambo domovine, ljubezni do nje, njene svobode, neodvisnosti in enotnosti, je časten dogodek, ki potrjuje tudi njihovo zrelost.

Občinska konferenca ZSMS Tržič in oddelek za ljudsko obrambo pri skupščini občine Tržič sta v petek že tretje leto zapored pripravila sprejem za nabornike, da bi jih pred odhodom v JLA podrobneje seznanila s temelji ljudske obrambe.

Po kulturnem programu, ki ga je pripravilo Mladinsko gledališče, so si naborniki ogledali film o življenju v

Akcija Ilegalc — Osnovna organizacija ZSMS Preddvor je ob krajevnem prazniku pripravila akcijo Ilegalc, s katero so preverili obrambnozaščitno usposobljenost mladih. Ilegalci, prepoznati jih je bilo mogoče po posebni oznaki na srcaji, so skušali uničiti trgovino, osnovno šolo, vzgojno varstveni zavod, kulturni dom, zdravstveni dom in ostale strateško pomembne objekte v krajevni skupnosti. Vsakega od njih je varovala skupina desetih mladincev, ki so bili nezaupljivi do vsakega (naš posnetek kaže, da v tem ni bil nobena izjema tudi vodja akcije in član predsedstva mladinske organizacije Franci Dolhar), zato ilegalci niso imeli posebnih možnosti. Le redkim je uspelo pritrčiti na objekt napis »uničen«. V akciji je sodelovalo preko sto mladincev. — C. Zaplotnik

JLA, nato pa so se v spročenem pogovoru dotaknili nekaterih vprašanj in novosti v zvezi s služenjem vojaškega roka.

Med osemnajstletnimi fanti, ki so se udeležili srečanja, sta bila tudi Dušan Bogataj in Janez Švegelj.

Dušan Bogataj, učencem zadnjega letnika tekstilne srednje šole v Kranju, je takole povedal: »Odhod v JLA je pomemben dogodek za vsakega mladca, saj neodvisnost, ozemeljsko celovitost in družbenopolitično ureditev naše domovine lahko brani samo dobro izurjen in usposobljen državljan.

Solanja drugo leto ne nameravam nadaljevati, zato me novi zakon ne prizadene. Zdi se mi celo dobro, ker med nami ne bo starostnih razlik.«

Janez Švegelj pa obiskuje šolo za prodajalce. »Na srečanje me je privabila predvsem radovednost. Zanimalo me je spoznati vrstnike in zvedeti kar največ novega o JLA. Predmet obramba in zaščita, ki ga imamo v šoli, je zelo dobra osnova, vendar pa je še veliko stvari, s katerimi se bomo morali seznaniti.«

H. J.

Ciril Rozman

Pet kranjskih nosilcev Spomenice 1941 je dobilo najvišja državna odlikovanja

Prižgali so baklo upora

Kranj — Na majhni slovesnosti v prostorih skupščine občine Kranj je predsednik skupščine občine Stane Božič predal petim borcem, nosilcem Spomenice 1941, visoka odlikovanja, s katerimi jih je na predlog Občinskega odbora ZBZ NOV Kranj odlikovalo predsedstvo SFRJ. Odlikovanja so jim bila podeljena ob njihovih življenjskih jubilejih. 60 oziroma 70-letnici življenja.

Za predvojno revolucionarno delo, za prispevek v narodnoosvobodilni borbi in za družbenopolitično delo po vojni je Stanko Toplak prejel odlikovanje Red dela z rdečo zastavo, Francka Drole, Rozka Mede, Avgust Vidmar in Alojz Zupančič pa Red republike s srebrnim vencem.

V imenu predsedstva Občinskega odbora ZBZ NOV Kranj jim je spregovoril eden najmlajših kranjskih borcev Franc Puhar-Aci. Da so bili

to ljudje, ki so prižgali baklo upora pri nas, je dejal, in da ta bakla po zaslugi njih in njim enakim ni nikoli ugasnila. Gorela je neusmiljeno, gorela za ceno dragocenih mladih življenj, ki so šla za njihovimi idejami in ki smo jih leta 1941 z uporom in v letih borbe spravili v življenje. Povsod po Evropi so borčevske organizacije zamrle. Nekdanji vojaki so postali odsluženi veterani. Le pri nas v Jugoslaviji so borci ostali aktivni in delajo naprej organizirano. To je posebnost, ki je zgodovina ne pozna. In odlikovanja, ki jih sprejemajo, niso odlikovanja od 1941 do 1945, temveč so to odlikovanja za njihovo delo vse do danes.

Vseh pet odlikovancev je ob tej priložnosti prejelo tudi najnovejšo zgodovinsko delo o naši borbi, Kokrški odred, partizanskega pisatelja Ivana Jana.

D. Dolenc

Obletnica koroškega plebiscita

Oktober novo vsebino

CELOVEC — Bučno, kot vsa leta nazaj, je Koroška proslavila 10. oktober, dan plebiscita. Letos je od tega dogodka leta 1920 minilo 60 let, pa se srž praznovanja ni spremenila. Preveč je vsako leto zapored ob koroškem 10. oktobru govora o velikonemstvu, o protislovenstvu, o zmagi nemškogovorečega življa nad Slovenci. Kot da bi bili ti ljudje tuji na podedovani zemlji, kot da ne bi ta trdoživ in na svojo zemljo in jezik navezan narod vsa leta z delom, ustvarjalnostjo in krvjo prispeval k obstoju in razvoju sedanje Avstrije.

Žal pa je 10. oktober za naše rojake onstran Karavank vse kaj drugega kot to. Deseti oktober ostaja za naše rojake onstran Karavank grenak spomin na začetek njihovega poniževanja in zatiranja. Deseti oktober ostaja za koroške Slovence začetek najostrejšega boja za pravico, za enakopravnost, za izpolnitev obljub, ki so bile Slovincem kot enakopravnim delotonom dane ob plebiscitu, ob podpisu državne pogodbe leta 1955 in nekaterih drugih priložnostih. Pa se nobena od teh obljub ni uresničila. Sedanja Koroška je še bolj protislovensko nastrojena. Preštevanje pred leti, tristrankarski sporazum in sprejem protimajhinske zakonodaje obračajo hrbet vsebini 7. člena avstrijske državne pogodbe. Ozemlje, kjer je dovoljeno biti Slovenec, se je zožilo, najrazličnejši pritiski na Slovence pa so zadnja leta dobili še ostrejšo obliko. Pa vendar ti pritiski slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem ne zlomijo. Iz boja v boj odhaja bolj odporna, bolj enotna, in kar je še pomembnejše, vedno manj osamljena. Boju slovenske narodnostne skupnosti ob bok se postavljajo številni napredni koroški in avstrijski demokrati, politiki, javni delavci, ustvarjalci, ljudje. Njim je prav tako kot Slovincem sedanji 10. oktober tuj, nesprejemljiv. Vsebinska vsebina desetih oktobrov noče in noče priznati, da obstajajo na Koroškem ljudje, ki govorijo in čutijo slovensko, ki zaradi svojega porekla ne bi bili poniževani. Zato je treba dati prihodnjim obletnicam 10. oktobra drugačno, bolj človečansko, naprednejšo vsebino. Predvsem pa ne takšno, kakršno je imel letošnji 10. oktober, ko Slovenci niso bili niti enkrat omenjeni na raznih uradnih proslavah obletnice plebiscita, ko v koroških sredstvih javnega obveščanja (razen v slovenskih glasilih) niso bili Slovenci niti enkrat omenjeni in ko so se govorniki dobesedno mučili, da bi obšli slovensko skupnost na Koroškem. Zato je bila pravilna odločitev obeh osrednjih organizacij Slovincem na Koroškem, da v proslavljanju letošnjega 10. oktobra ne sodelujejo!

Vendar naši rojaki nisto stali križem rok. Ob podpori demokratičnih koroških in avstrijskih sil so pripravili doselej najmnožičnejši oktobrski tabor v hali celovškega sejmšišča. Geslo tabora so bila plemenita: koroškemu oktobru je treba dati novo vsebino, v prihodnjem desetletju morajo prevladati enakopravna dvojezičnost in narodnostna pravičnost, ki pa ji sedanja manjšinska zakonodaja ne more biti osnova. Takšno vsebino bi morali v prihodnje izbirati ob proslavljanju koroških oktobrov.

J. Košnjek

Šesto partizansko srečanje

Podnart — V soboto, 25. oktobra, ob 16. uri se bodo v domu kulture v Podnartu že šestič srečali partizani in aktivisti, ki so pred vojno in med vojno živeli na območju krajevnih skupnosti Podnart, z borci, ki še sedaj živijo v Podnartu in v okolici. Krajevni odbor ZBZ NOV Podnart bo za uvod srečanja pripravil kulturni program, v katerem bodo sodelovali pionirji pionirskega odbora, Alojz Rakovec ter dramska skupina in moški pevski zbor KUD Svoboda iz Podnarta. Slavnostni govornik bo Ivan Stular-Čiro. Po kulturnem programu bo razgovor pri mizah z zabavnim večerom.

Ciril Rozman

Srečanje gorenjskih borcev

Jesenice — V petek, 3. oktobra, so se v restavraciji Kazina na Jesenicah zbrali nekdanji borci gorenjskega vojnega področja. Med zbranimi je bil tudi Friedl Kravc Dunaja, španski borec, nosilec znamenice in drugih odlikovanj, ki med narodnoosvobodilno borbo deloval v enotah gorenjskega vojnega področja.

Na srečanju je domicilni gorenjskega vojnega področja ima svoj sedež v Škofji Loki, ležencem podelil brošure 35 let reza in spominske plakete. Brošure in plakete so prejeli tudi jeseniška občinska skupščina, občinski odbor Zveze združenj borcev NOV in domicilni odbor jeseniško-bohinjskega odbora. Zbrane je zatem pozdravil predsednik jeseniške občinske skupščine Ivo Arzenšek, o gorenjskem vojnem področju med borbo pa spregovoril predsednik domicilnega odbora gorenjskega vojnega področja Janko Urbanc.

Po uradnem delu je sledilo riško srečanje borcev in drugod udeležencev, ki so to priložnost koristili za obujanje spominov iz rodnoosvobodilne borbe na dopolnjevanja s področij, kjer so delovali.

J. Rab

Obisk hiše cvetja

Radovljica — Občinski odbor ZBZ NOV Radovljica je organiziral izlet v Beograd. V ponedeljek, 12. oktobra, zvečer je iz Lesc odšel poseben vlak 615 udeležencev iz radovljiške občine. V Beogradu bodo v torek, 14. oktobra, obiskovali hišo cvetja in se poklonili ob grobu ci tovariša Tita, nato pa si bodo ogledali še muzej 25. maj. Kalendar dan z vojnim muzejem. Avalo ostale zanimivosti Beograda.

Ciril Rozman

REZERVIRANO ZA UREDNIKA

Mesec oktober naj bi bil tudi mesec pridobivanja novih naročnikov gorenjskega poltednika Glas. V tem in naslednjem mesecu bodo pismonoše ponovno poskušali pridobiti čimveč naših občanov, da si naročijo časopis. Naročniki imajo vsekakor nekaj posebnih pogojev in ugodnosti: ni jim treba skrbeti za sprotni nakup Glasa, vsak turek in vsak petek jim ga na dom prinese pismonoša, dvakrat na leto plačajo precej nižjo naročnino, kot pa znaša seštevek sprotnih nakupov, kot naročniki imajo popust pri malih oglasih in nekaj možnosti za udeležbo na izletu zvestobe, katere Glas organizira enega spomladi in enega jeseni — in to vsako leto. Občan, ki se bo odločil, da naroči Glas za leto 1981, bo do konca letošnjega

ga leta časopis prejemal brezplačno. To pa je ugodnost novih naročnikov.

Pri tej naši letošnji akciji pa se obračamo tudi na vas, naši dolgoletni naročniki, da nam pri tem pomagate. Časopis poznate, ima dobre strani pa tudi nekaj manjkljivosti, pa vendar se vam je priljubil, sicer ne bi imeli vsako leto kakih 500 novih naročnikov. Poskušajte prepričati vašega znanca, soseda ali prijatelja, da tudi on naroči Glas, če časopisa še nima. Morda imate sina ali hčerko, ki sta se poročila in odselila od vas. Kaj bi bilo, da bi jim za novoletno darilo za vas, jim za malo denarja napravili veliko veselje?

Menimo, da bi naša letošnja akcija lahko uspešno potekala pod geslom: naročniki nabirajo naročnike!

Vsem naš iskren pozdrav!

Nekatere želje bodo počakale

Osnovni nosilci planiranja bodo morali svoje plane uskladiti z občinskim dokumentom, saj denarja za vse načrte ne bo — Zahtevnejše naložbe bo mogoče uresničiti le prek neposredne svobodne menjave dela oziroma četrtega samoprispevka

Tržič — S pripravo planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje imajo v tržiški občini, podobno kot drugje, precej težav. Ena od njih je zamujanje rokov, saj v krajevnih skupnostih šele zdaj hitijo s sestavo samoupravnih sporazumov o temeljnih planov, dosti bolje pa ni niti v večini organizacij združenega dela.

Drug problem predstavlja vsebina planov, ki ni usklajena z občinskim dokumentom republiškega dokumentom. Združeno delo na primer zelo smelo načrtuje gospodarsko rast. Glede na to, da je industrija v tržiški občini pretežno predelovalna, pa je vprašljivo celo doseganje 4-odstotne povprečne letne stopnje rasti družbenega proizvoda v občini. Najbrž jo bo treba stvarneje opredeliti, saj niti nove naložbe, ki jih združeno delo načrtuje, ne bodo prinesle bistvenih premikov v preusmeritvi industrije.

V planih organizacij združenega dela je preveč poudarjen zgolj ekonomski vidik, premalo oziroma zelo malo pa na kadrovske in socialne. Brez njih celovit razvoj ni mogoč zato ju bo treba v obdobju usklajevanja točneje opredeliti.

Izrazito neusklajena je poraba v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih in gospodarskih dejavnosti, ki bi morala, kot je določeno v občinskem dokumentu, naraščati za deset odstotkov počasneje od rasti dohodka. Trenutno ga precej prehitava. Vzrok za nestvarno načrtovanje tiči tudi v pre slabem odzivu združenega dela, saj ponujene programe šele zdaj odklanjajo, namesto da bi se do njih opredelilo.

Koordinacijski odbor za družbeno planiranje pri občinski konferenci SZDL Tržič je v zvezi s tem nakazal nekatere rešitve. Menil je, da bi naložbe interesnih skupnosti reševali z neposredno svobodno menjavo dela in ne s prispevnimi stopnjami. Možnost se bo ponudila zlasti iz iztekoma samoprispevka iz osebnih dohodkov zaposlenih in iz dohodka organizacij združenega dela.

Kljub gospodarskim težavam pa bi bilo vendarle pametno skupno porabo nekoliko širše načrtovati. Prispevno stopnjo bi morali čim bolj približati gorenjskemu in republiškem povprečju, ker sicer nizek štart v prvem letu novega srednjeročnega obdobja ne bo dal niti

osnove za nemoteno redno dejavnost, kaj šele za njen kvaliteten razvoj.

Zahtevnejše naložbe bi, kot že rečeno, lažje uresničili prek neposredne svobodne menjave dela. Morda tudi gradnjo športne dvorane, za katero bo denarja iz občinskega samoprispevka zmanjkalo. Kar ga bo ostalo, naj bi ga po mnenju koordinacijskega odbora in predsedstva občinske konference SZDL Tržič namenili za obnovo planinskih domov, ter tako zadovoljili potrebe širšega kroga občanov.

Precej zahtevne naložbe v izgradnjo komunalnih objektov in naprav načrtujejo tudi v krajevnih skupnostih. S prispevno stopnjo komunalne skupnosti jih ne bo mogoče uresničiti, denarja pa bo prišlo premalo tudi iz združenega dela, ki je v ta namen letos sklenilo samoupravni sporazum. Možnost uresničitve se kaže edino v odločitvi za četrty samoprispevek.

Obdobje usklajevanja planov je tudi čas, ko naj bi se delovni ljudje in občani pogovorili tudi o nekaterih drugih vprašanjih, na primer o hitrejši preusmeritvi gospodarstva, o prizadevanjih za zmanjšanje »apetitov« republiških interesnih skupnosti, o pobudi za enotno participacijo v zdravstvu, o začasnih odložitvi gradnje republiškega in gorenjskega muzeja NOB, o še enem vrtcu v Tržiču, skratka o vsem, kar je povezano z denarjem.

H. Jelovčan

Samoprispevek za razvoj krajev

Občinski samoprispevek naj bi bil zaradi izpada gradnje šole za usmerjeno izobraževanje sklenjen maja prihodnje leto — Razprave o četrtem referendumu oziroma hitrejšem razvoju krajevnih skupnosti

Tržič — Delovni ljudje tržiške občine so se z referendumom decembra 1976. leta odločili, da bodo zbirali denar za gradnjo družbenih objektov. Tako so obnovili prostore osnovne šole heroja Bračiča in novo kopališče, osrednji objekt, namenjen središču občanov in nekaterim organizacij združenega dela, pa dom starostnikov Petra Uzarja v Bistriču.

Hkrati je vsako leto odšlo nekaj denarja tudi v krajevne skupnosti za naložbe v komunalno opremljenost. Če se bodo nadaljevale do izteka samoprispevka. Glede na različne koristi pa izvršni svet skupnosti občine Tržič predlaga valorizacijo zneskov tistim krajevnim skupnostim, ki naložbe niso uresničile. Gre za skupno vsoto okrog 2,6 milijona dinarjev. Predlog je že dobil občinsko politično podporo, dokončno pa bodo o njem odločali delegati zborih skupščine občine.

V odloku o uvedbi občinskega samoprispevka je med drugim določeno, da je potrebno predčasno

skleniti zbiranje denarja, če iz programa gradnje izpade ta ali ona naloga. V tržiškem primeru se bo to zgodilo, saj načrtovane šole za srednje usmerjeno izobraževanje ne bo. Po sedanjih cenah bi gradnja zahtevala dobrih 12 milijonov dinarjev. Za ta znesek naj bi se predčasno — maja 1981. leta — nehal zbirati denar iz samoprispevka delovnih ljudi in organizacij združenega dela.

Po oceni mesečnega dotoka sredstev bi se v petih mesecih prihodnjega leta nabralo dovolj denarja za kritje še neizkoriščenih in valoriziranih zneskov za naložbe v krajevnih skupnostih ter za vračilo posojila SGP Tržič za zunanjo ureditev doma upokojenecv.

Izpad dela sredstev, ki jih po posebnem družbenem dogovoru zbirajo temeljne organizacije, strahovita rast cen v gradbeništvu ter že od vsega začetka nekoliko majavo zasnovan program izgradnje družbenih objektov so glavni razlogi, zakaj iz tega samoprispevka ne bo mogoče zgraditi športne dvorane.

Zanjo bi potrebovali okrog 35 milijonov dinarjev. Denarja ni, načrt pa bi po mnenju izvršnega sveta in družbenopolitičnih organizacij lahko uresničile organizacije združenega dela, ki bi, oproščene sedanjih obveznosti, zbirale denar na osnovi svobodne menjave dela oziroma novega družbenega dogovora.

Kajti denar iz četrtega samoprispevka, ki ga v Tržiču predlagajo, naj bi bil namenjen izključno za gradnjo komunalnih objektov in naprav v krajevnih skupnostih. Po tem predlogu bi denar zbirali samo občani, in sicer po 1,5 odstotka iz osebnih dohodkov, kar bi prineslo dobrih 68 milijonov dinarjev. Če pritejemo še združena sredstva komunalne skupnosti ter sredstva organizacije na osnovi samoupravnega sporazuma, bi v naslednjem srednjeročnem obdobju tržiške krajevne skupnosti rešile glavne komunalne probleme.

Program je okvirno začrtan, najbrž pa bo doživel še nekatere spremembe. Kajti končno odločitev o njem bodo morali izreči občani, ki najbolj občutijo in poznajo težave v svojih krajevnih skupnostih. Razprave o osnutku programa so se že začele, hkrati pa tudi o predlogu za četrty samoprispevek.

H. Jelovčan

Jim jemljemo veljavnost?

Za hrano pravijo, da bo poleg energije najbolj burila gospodarstvenike in politike v prihodnjem, 21. stoletju. Če gre napovedovalcem prihodnosti verjeti, potem velja o tem razmišljati že sedaj, v zatišju pred viharjem. Nenehno prebiramo vrstice in poslušamo besede o družbenih prizadevanjih, da kmetijstvu ne bi jemali od že tako omejene pogače, da ne bi gradili na najbolj rodovitnih poljih in najlepših travnikih. Da moramo posejlevati le tista področja — in takih je povsod v Sloveniji dovolj — ki ne prizadejajo zasebnega ali družbenega kmetovalca, smo čisto na glas razmišljali.

Vse to smo imeli pred očmi, ko smo sprejemali detajlne urbanistične rešitve po posameznih krajevnih skupnostih. Natančno smo določili, čemu je določeno zemljišče namenjeno, kje in kako se bodo naselja širila, kje je mesto tovarnam, kje stanovanjskim zgradbam, kje poljiščinam in kravam. Ti dokumenti so nastali kot rezultat demokratične razprave, na podlagi pripomb in mnenj krajanov pa seveda ob ustreznih strokovni obdelavi.

Sprejeli smo jih, da bi se po njih ravnali, da bi lažje planirali in usmerjali razvoj. Ne pa, da bi zavestno odstopali od njih, jih kršili, kot se je že nekajkrat pokazalo. Ne gre toliko za dilemo, je to odstopanje od urbanističnega reda v določenem konkretnem primeru upravičeno ali ne (pa četudi je »zrteva« lep travnik), gre le za preprosto ugotovitev, da s tem jemljemo avtoriteto in veljavo tovrstnim dokumentom, ki naj bi v prvi vrsti napravili red v prostorskem planiranju. Bo držalo?

C. Zaplotnik

Sodelovanje z delavci v tujini

V radovljiški občini je komisija za sodelovanje z delavci na začasnem delu v tujini pripravila program dela za letošnje leto — Letovanje otrok

Radovljica — Komisija za sodelovanje z delavci na začasnem delu v tujini, ki deluje pri občinski konferenci SZDL v Radovljici, je pripravila program dela za letošnje leto.

Radovljiška občina že več let uspešno sodeluje s slovenskim kulturnim društvom Bled iz Essna. Želijo si, da bi bilo tudi letos njihovo sodelovanje še naprej uspešno in prizadevali si bodo, da bi se njihovi stiki še bolj poglobili.

Preko društva Bled naj bi s kulturnim in družbenim sodelovanjem med delavci na začasnem delu v tujini ohranili slovensko kulturo in njene dobrine, krepile pa naj bi se pridobitve in razvoj naše samoupravne družbenoekonomske ureditve ter dosegla tesnejša povezava z domovino. Razen tega pa si bodo člani komisije prizadevali, da bi se ustvarili čimboljši pogoji za postopno vračanje in zaposlovanje naših delavcev v tujini.

Osnovne šole radovljiške občine bodo še naprej sodelovale z oddelkom šole slovenskih otrok v Essnu,

kjer poteka dopolnilni pouk slovenskega jezika tako, da bi jim pošiljale šolske liste, knjige in drugo informativno literaturo ter organizirali srečanje otrok obeh šol — blejske in šole v Essnu. Poskrbeli naj bi tudi za nastop mladinske folklorne skupine društva Bled v osnovni šoli na Bledu in v Bohinjski Bistrici.

Radovljiške folklorne skupine, pevski zbor in dramska skupina naj bi sodelovali na kulturno-zabavnih prireditvi društva Bled v Essnu, ob dnevu mladosti ali ob dnevu republike. Prizadevali pa si bodo tudi, da bi organizirali letovanje slovenskih otrok naših delavcev z otroki radovljiške občine v koloniji na morju.

V radovljiški občini se pripravljajo tudi na srečanje slovenskih društev v Nemčiji, stalno pa bodo evidentirali delavce, ki so na začasnem delu v tujini. Odločili pa so se tudi, da bodo delavce v tujini stalno informirali s tem, da jim bodo pošiljali izvode Delavske enotnosti in Glasa.

D. Sedej

Nezadostno za predlagane dokumente

Teško pričakovana novelacija urbanističnega načrta Škofje Loke z okolico še čaka zaradi površnega dela izdelovalcev — Enake napake očitajo izdelovalcem zazidalnega načrta za Frankovo naselje — Nujno potrebno je usposobiti domačo strokovno organizacijo

ŠKOFJA LOKA — Medtem ko so na zadnji seji zborov občinske skupščine pretekli mesec zavrnili osnutek urbanističnega načrta mesta Škofje Loke in okolice, so se na tokrovi seji izvršnega sveta sečali s skoraj enako površno pripravljenim dokumentom — predlogom zazidalnega načrta Frankovega naselja. Izvršnemu svetu ni preostalo drugega kot da dokument zavrne z zahtevo, da ga izdelovalec še enkrat vzame v roke in ga izdela v skladu z zahtevami že obstoječih dokumentov in pripomb v javni razpravi. Zaradi neresnega dela urbanistov bodo morali Škofjeločani še nekaj časa čakati, preden bodo lahko začeli zidati.

Škofješka občina je pred dvema letoma sklenila s ljubljanskim urbanističnim zavodom oziroma projektivnim ateljejem pogodbo za izdelavo urbanistične dokumentacije. Kasneje so k delu pritegnili še inštitut za regionalno ekonomiko in socialni razvoj iz Ljubljane. V tej občini je bila namreč šele pred dvema letoma sprejeta novelacija urbanističnega programa, zato so potrebe po nižjih urbanističnih načrtih zelo velike. Tako velike, da je občinska skupščina morala sprejeti prioriteten red izdelave urbanističnih načrtov oziroma njihovih novelacij.

Prva je bila na vrsti novelacija urbanističnega načrta Škofje Loke z okolico. Rok izdelave je bil 28. februar, 1980, ki pa so ga zaradi reševanja vprašanj okoli mestne obvoznice in celotnega prometnega območja, za nekaj mesecev podaljšali.

Vendar pa izdelovalci načrta niso zamudili le pri roku, temveč so svoje delo opravili tako površno in nestrokovno, da je bilo povsem neuporabno. Tako niso upoštevali še spremenjenega urbanističnega programa celotne občine in ne strokovnih gradiv za izdelavo srednjeročnega plana občine, grafični prikaz se ni ujemal z besedilom, manjkale so grafične karte pa tudi drugih pomanjkljivosti ni manjkalo.

Delegat občinske skupščine na zadnji seji ni preostalo nič drugega, kot da so predlagani dokument umaknili z dnevnega reda. Ob tem velja poudariti, da so urbanisti za delo, ki naj bi ga opravili, že dobili 1,4 milijona dinarjev. Enako so morali ukrepati tudi na seji izvršnega sveta ob obravnavi predloga zazidalnega načrta za Frankovo naselje, ki mu očitajo podobne napake.

Vse kaže, da je sedaj potrpljenja urbanistov konec. Že na oktobrsko sejo občinske skupščine hočejo dati novo novelacijo urbanističnega načrta Škofje Loke in v najkrajšem času tudi drugi dokument. Zaradi slabih izkušenj, ki jih imajo z urbanisti bodo še enkrat proučili vse pogodbe, ki jih imajo z izdelovalci načrtov. Pospešiti nameravajo tudi priprave za oblikovanje samostojne organizacije, ki bo združila vse strokovne moči s področja urbanizma, stanovanjske gradnje in komunalnega urejanja ter planiranja v občini.

L. Bogataj

O planih splošno pa tudi konkretno

Kranj — Člani sveta Občinskega sveta ZSS Kranj, ki so v septembru zaključili številne delovne organizacijske kjer so sindikati organizirali razprave okrog družbenega dogovora o temeljnih planih občine in ter samoupravnih sporazumov o temeljnih planih interesnih skupnosti skupno z obravnavo planskih dokumentov samih temeljnih organizacij, so na zadnji seji sveta (tekli teden poročali o svojih razpravih na teh obiskih).

Na splošno je večina pripomb pri obravnavi planskih dokumentov bila na obsežnost občinskih materialov, na to, da so samoupravni razumi interesnih skupnosti že v prvi neenotni, manjka jim pa tudi povzetkov za lažje razumevanje. V nekaj primerih je bila celo želja, da bi bili povzetki v obdobju objavljeni v Glasu, da bi jih najširša javnost. Delavci ugovarjajo, da iz vseh predloženih materialov ne morejo ugotoviti, koliko dejanske obremenjeno gospodarstvo v bodočem srednjeročnem obdobju. Investicijski kriteriji se jim

zde preostri in so uresničljivi le za industrijo, za druge panoge so pa nedodelani.

Poudarjeno je bilo tudi, da je planiran previsok odstotek zaposlovanja v negospodarstvu, da so plani interesnih skupnosti daleč nad zmogljivostmi gospodarstva. Dinamika družbenega dohodka je planirana odločno previsoko in morali bi pripraviti pravočasno spremembe, da bi hkrati spremenili tudi celotno področje porabe, ki je nanj vezana. V razvojnih programih je še vedno preveč kvantitete in premalo kvalitete. Proizvodnja hrane, ki postaja tudi na Gorenjskem problem, bi morala biti spodbujana tudi s sofinanciranjem.

Konkretne pripombe pa je imelo gradbeništvu, ki pravi, da njihovo področje v družbenem dogovoru ni dovolj obdelano oziroma bi moralo biti posebej prikazano. Tekstilci sprašujejo, kako bo zagotovljen njihov razvoj in prestrukturiranje tekstilne industrije, ki ni med prioriteta dejavnostmi, cilja pa brez investicij ne bo mogoče doseči.

Gumarji postavljajo vprašanje enotnega pristopa k družbeni prehrani; projekt delavske restavracije Sava, ki je sicer vključen kot investicijski projekt same Save, naj bo upoštevan tudi z vidika širšega družbenega pomena. Drobno gospodarstvo pripominja, da so premalo dodelane usmeritve v specializacije posameznih storitvenih dejavnosti s pomočjo ali v okviru združenega dela in sredstev v družbenem sektorju.

Umestna je bila tudi pripomba, da so kriteriji doseganja dohodka na delavca pri investicijah nesporemljivi za dejavnosti, ki nimajo izrazito kapitalno intenzivnega značaja, saj bi bil tako njihov razvoj zavrt. Pri prioriteta investiranja pa bi morali opredeliti vsa področja gospodarstva, posebno še dejavnosti širšega družbenega pomena in tiste, ki imajo že v svojih planih predvideno investicijsko dejavnost v tem obdobju. Veliko pripomb pa je bilo danih tudi na skrbno ravnanje s prostorom, z obdelovalno kmetijsko zemljo, kar je v družbenem dogovoru še premalo poudarjeno. D. D.

Vestno delo rodi sadove

Sadjarstvo je nekdanj imelo v gorenjskem kmetijstvu dokaj pomemben delež — Tisti kmetje, ki se danes načrtno ukvarjajo z njim, se vse bolj ozirajo po sodobnih načinih gojenja nasadov — Med njimi je tudi Jernej Jeglič, 60-letni kmet iz Podbrezj v kranjski občini — V pogovoru predstavlja svoje sadjarske izkušnje in ocenjuje letošnjo letino

»Na vašem gospodarskem posestvu, kjer gre kmetijska tradicija iz roda v rod, imate precej rodovitnih sadovnjakov. Kdaj in kako ste se odločili za sadjarstvo?»

»Ze moj oče je zaradi ugodnih zemeljskih razmer dajal sadjarstvu velik poudarek. Kot otrok sem ob njem z zanimanjem opazoval sadjarska opravila, za sadjarstvo pa me je navduševal tudi učitelj Lovše, ki je dobro desetletje po prvi svetovni vojni upravljal šolo v Podbrezjah in vodil samostojno sadjarsko podružnico. Njegovo delo je bilo pomembno za razvoj sadjarstva v našem kraju. Vplivalo je tudi na mojo odločitev za uk v kmetijski šoli v Novem mestu. Potem sem kot najstarejši sin ob očetu nadaljeval kmetijsko dejavnost in si prizadeval za obnavljanje sadovnjaka. Pri nas smo namreč vedno imeli v mislih Lovševotve trditve, da je za kmetijstvo sadjarstvo prav tako pomembno in koristno kot poljedelstvo.«

»S sadjarstvom se že dolgo načrtno ukvarjate. Kolikšen in kakšen nasad imate danes?»

»Pred dobrimi tremi desetletji smo na poldrugem hektaru zemlje nasadili v glavnem jabolane. Ze odrasčeno drevje je napadel ameriški kapar. Tako smo pred približno dvajsetimi leti morali začeti resno in načrtno oskrbovati nasad, da bi ga ohranili. To je obenem pomenilo ločnico v načinu gojenja našega sadja.

Obrezana in znižana drevesa smo precepili z novimi vrstami. Vsako leto smo morali uničiti več starih debel in nasaditi mlada drevesa. Ob tem smo se lotevali tudi redne uporabe škropiv.

Sedaj imamo enako velik sadovnjak, v katerem rastejo predvsem visokodebelne jabolane. Gre za različne vrste, med katerimi so najštevilnejša drevesa krivopecelj, jonatan, boskopski kosmač in ontario. Imamo tudi nekaj hrušk, zlasti vrsti clairgeau in dunajska grofica.«

»Kako ocenjujete letošnji pridelek in kaj lahko poveste o prodaji sadja?»

»Nasad ima dobro rodnost že vrsto let. Z letošnjim pridelkom, prek 20 tisoč kilogramov ga bo najbrž, smo zelo zadovoljni; še toliko bolj, ker je sadje zdravo in kvalitetno.

Z obiranjem sadja smo komaj pričeli. Prodali ga bomo, tako kot prejšnja leta, prek kmetijske zadruge nekaterim gorenjskim delovnim organizacijam. Nekaj jabolok, poprečna cena za kilogram je 10 dinarjev, ponujamo tudi zasebnim kupcem.«

»Bi hoteli zaupati nekaj vaših sadjarskih izkušenj?»

»Gorenjski sadjarji žal nimamo pomoči neke strokovne službe, ki bi dajala nasvete o času in vrstah zaščite sadja. Zato je toliko pomembnejše stalno opazovanje sadja in odkrivanje škodljivcev, saj kvaliteten pridelek zagotavlja zlasti skrbno škropljenje. Nasadu prav tako koristi redno čiščenje, načrtno pomlajevanje in dobro gnojenje.

V Podbrezjah sicer zaradi ugodne lege nimamo posebnih težav s pomladansko pozebo in točo, precej skrbi pa povzročajo škodljivci, predvsem škrlup in plesen. Nasad zaščitimo z različnimi škropivi 8 do 10-krat na leto, s hlevskim gnojem, ga obogatimo vsake dve leti, z umetnim pa vsako leto.

Uspehi načrtnega dela niso takojšnji. Potrebni je približno pet let, da precejšnje naložbe v stari nasad obrodijo prve sadove.«

Jernej Jeglič v svojem sadovnjaku

»Sadje je predvsem treba imeti rad, da bi bogato rodilo.« se v pogovoru pridruži Jernejeva žena Minka in pojasni: »Ze od doma sem prinesla na našo kmetijo veselje do dela v sadovnjaku. Z možem sva ga nato polagoma vcepjala v najine štiri sinove. Predvsem najmlajšega, Janka, privlači kmetijstvo.«

Torej se bo vaša kmetijska in sadjarska tradicija nadaljevala?»

»Zavedamo se, da je današnji način sadjarstva le prehodna stopnja. Najmlajši sin, ki se je odločil za kmetijsko šolo in delo na kmetiji, bo lahko prispeval tudi k razvoju naše sadjarske dejavnosti. Vsi se namreč navdušujemo za sodobnejši, plan-tažni način gojenja sadja.«

Besedilo in slika: S. Saje

Olajšave za vsako invalidno osebo

Kranj — 26. septembra se je v Kranju sestal svet za proučitev problematike zaposlovanja invalidnih delavcev na Gorenjskem pri Medobčinskem svetu ZSS za Gorenjsko, ki je razpravljal o doseganju delu sveta in iskal možnosti uspešnejšega reševanja te problematike pri nas.

Poročilo o doseganju delu sveta — proučitev možnosti ustanovitve rehabilitacijskega centra za Gorenjsko, problematiko invalidskih delavnic pod posebnimi pogoji, problematiko invalidskih delavnic in drugo — je Medobčinski svet sprejel kot nadaljnjo usmeritev za delo. Poleg tega pa je bilo na seji poudarjeno, da moramo v naši družbi najti rešitev za tiste, ki jih praktično nikjer ne moremo vključevati: predvsem gre tu za srednje duševno prizadete osebe in osebe s kombiniranimi telesnimi in duševnimi motnjami, ki

so doma in, ki niso nikjer vključeni. Nekje na Gorenjskem bi se moral ustanoviti zavod, ki bi vključeval tudi te osebe.

Za nadaljnje, učinkovitejše delo sveta, sta bili na tej seji oblikovani dve novi delovni skupini sveta in sicer skupina, ki bo izdelala metodologijo obremenitev na težkih delih in čas, po katerem je delavec na takšnem mestu obvezno treba preazoprediti na lažje delo, druga skupina pa naj bi izdelala predlog družbenega dogovora za zaposlovanje invalidov v organizacijah združenega dela. Pri tem naj upošteva dejstvo, da je treba vsaki tozdg zagotoviti olajšave, če zaposluje invalidne osebe. O tem naj bi ne odločal odstotek zaposlenih invalidnih oseb v delovni organizaciji, temveč naj bi imela olajšavo za vsako invalidno osebo.

D. D.

Kratkovidne odločitve poganjajo cenovni ples

Nekako nenavadno se obnašamo v zadnjem času. Namesto da bi bentili zaradi skokovitega naraščanja cen številnih izdelkov, stokamo zaradi njihovega pomanjkanja in smo pri tem pripravljani plačati zanje tudi pretirano velike denarce, če se le pojavijo na policah. Ne samo, da so cene iz dneva v dan višje, tudi seznam izdelkov, ki jih občasno ni, je že kar obsežen.

Ceprav so deloma kriva za pomanjkanje gibanja na svetovnem trgu, ki so povzročila, da pri nas ni vse tako kot smo predvideli pa je sedaj že treba priznati, da je večina težav v preskrbi posledica izključno domačih razmer oziroma, da smo ob gospodarski politiki, kakršno smo precej let izvajali, morali prispeti v sedanji položaj. Toda pričakovati je, da bodo največje težave zaradi preskrbe, šele prišle. Dokler so se skrivale v senci pomanjkanja kave, detergentov, olja in še nekaterih drugih artiklov za široko potrošnjo, o njih niti nismo zelo resno spreporili.

Zaradi težav s plačilno bilanco države pa mora gospodarstvo računati na manjše količine surovin in repromateriala iz uvoza, to pa bo slabo vplivalo na rast proizvodnje, ki je že sedaj po devetih mesecih, komaj za 2,5 odstotkov višja od lanske v tem času ali pol manjša od načrtovane. Počasneje rast manjša dohodek v TOZD in s tem tudi niza standard zaposlenih.

Marsikaj bi bilo prihranjeno, če bi v zadnjih desetih letih uresničevali načrte proizvodnje surovin in repromateriala. Dosegli smo namreč komaj dobro polovico načrtovane rasti in barvastosti metalurgiji, rudarstvu, proizvodnji nekovin in delu pod planom smo tudi v kmetijstvu. Zato pa smo prek vseh naših hiteli z izgradnjo predelovalnih tovarn. To, da morajo in bodo le nekatere morale zaradi pomanjkanja surovin nekaj časa počivati, bomo morali plačati z višjimi cenami.

Slehernega občana pa najbolj prizadene pomanjkanje kmetijskih pridelkov in živil. Tudi temu bi se lahko izognili s malo smotnejšim načrtovanjem. Tako pa smo pred dvema letoma zaradi porušenega razmerja med cenami krmlil in živin mesom poklali več kot 4 milijona prašičkov, skoraj toliko telci in nekaj sto tisoč jagnet. To je bil največji in za skupnost najdražji lonec. Za živinorejce pa najcenejši, saj so tedaj prašičke prodajali po 12 din za kilogram in so zato raje poklali odojake, ker so zanje dobili več. Danes pa stane kilogram prašiča že 17 dinarjev, kilogram teletine najmanj toliko, medtem ko se jagnetine ne dobi za noben denar.

Pred dvema letoma bi pokol lahko preprečili z majhnimi denarci in malo dobre volje, saj je bilo jasno pričakovati pomanjkanje mesa. Obnova prašičje črede namreč zahteva najmanj dve leti, goveje pa pet let. Vendar pa je ob tem nastala ena težava — zaradi nestabilnosti, ko nikdar ne vedo, kaj bo jutri, živinorejci samo zato, da bi bili meščani preskrbljeni s mesom, nočejo več polniti hlevov. Predvsem pa zato ne, ker sistem cen v kmetijski reprodukcijski verigi sprt sam s seboj v njej nikakor ni močote vzpostaviti dohodkovnih odnosov.

Posledica so spet in ponovno višje cene, ki pestijo tako proizvajalca kot potrošnika. Pomanjkanja lahko hitro odpravimo z intervencijskimi uvozi, trajna ureditev pa zahteva veliko več: predvsem bo treba upoštevati zakon vrednosti. S tem bodo le odpravljene krivice, ki jih je povzročilo administrativno odločanje o cenah na različnih ravneh, temveč bodo proizvajalci lahko hitro spoznali skupne interese na enotnem jugoslovanskem trgu.

V banki še vedno premalo opore

Težave v gospodarjenju na Gorenjskem se odražajo tudi v banki in neusmiljeno udarjajo nazaj — Pomoč izvoznikom še vedno premalo — Kljub zmanjševanju finančnega načrta Ljubljanska banka — Temeljna banka Gorenjske čakuje ob koncu leta primanjkljaj

KRANJ — Na zadnji seji Izvršilnega odbora Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske je bil obravnavan tudi predlog sprememb in dopolnitev načrta uresničevanja srednjeročnega plana temeljne banke Gorenjske Kranj za obdobje 1976—1980 v letu 1980. Osnovno vodilo banki pri oblikovanju sprememb je bilo usklajevanje naložb z razpoložljivimi sredstvi banke, pri čemer je ugotovljeno, da načrtovana sredstva ne zadostajo niti za kritje sprejetih obveznosti banke po že sklenjenih pogodbah.

Ceprav se predvideva za 4 odstotke višja stopnja rasti skupnih sredstev banke, kot je bila načrtovana, je to le odraz devalvacije, realno pa sredstva v banki upadajo. Na to vpliva slaba likvidnost organizacij združenega dela, počasna rast njihove akumulacije, pri sredstvih prebivalcev pa padanje realnih osebnih dohodkov, ki ima za posledico tudi manjše varčevanje v bankah.

Od delovnih organizacij bodo dobili v obračanje 169 milijonov dinarjev manj, kot so načrtovali ob začetku leta. Prihrankov od prebivalstva bo sicer za 43 milijonov več kot je bilo načrtovano, vendar gre to le na račun povečane vrednosti deviz zaradi devalvacije, dinarskih sredstev pa bo za 118 milijonov manj, kot so prvotno pričakovali. Likvidnost banke pa se znižuje še zaradi neplačanih dolgov gospodarstva: med največjimi dolžniki je Iskra, tako pri naložbah kot pri karatkoročnih kreditih za osebne dohodke in drugo.

Ze maja je banka odločno zavrla dejanje posojil in postavila stroge kriterije, na zadnji seji pa sklenila celo povsem ustavitve nove kredite za leto. Tako je bilo po prvotnem načrtu pred-

videno, da bo banka odobrila nove investicije 635 milijonov tranš za letošnje leto, pa zaradi omejitve do septembra odobrila le 235 milijonov tranšev. Na voljo bo za četrtino sredstev, kot je bilo predvideno.

Vsekakor pa bi radi v organizacijam za večji izvoz denarja bo na voljo za selektivne kredite. Za izvoz izdelkov so dobile 284 milijonov dinarjev posojil, namesto 106, kot je bilo načrtovano. Vendar pa je v renjskem gospodarstvu to moč banke še vedno premalo. Pogrešajo večjih posojil za pravo proizvodnje izdelkov, več namenjen izvozu. Ker so ta posojila, prepuščeni sami sebi, niso jajo pač brez posla, ki bi prinesli dragocene devize njim in drugim.

Pomanjkanje sredstev pa čuti tudi na drugih področjih za pospeševanje tekoče dejavnosti članic pa bo banka namreč 10 milijonov dinarjev manj kreditiranje organizacij združenega dela za stanovanjsko komunalno gradnjo bo na voljo 83 milijonov dinarjev manj, načrtovano, zmanjšal se bo tudi potrošniških kreditov. Več sredstev pa bo namenjeno za pospeševanje gospodarskih dejavnosti obrtnikov ter za odobravanje kreditov občanom za stanovanjsko-komunalno gradnjo, tako bo kar 54 odstotkov sredstev kreditiranje občanov usmerjeno v stanovanjsko-komunalno gradnjo.

Kljub zmanjševanju finančnega načrta predvidevajo v Ljubljanski banki Gorenjske, da ob koncu leta pokaže primanjkljaj kar za 462 milijonov dinarjev, ki ga bodo morali pokriti z likvidnostnimi krediti.

D. Dole

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Nezaposelnost na Gorenjskem (4)

OBCINA ŠKOFJA LOKA

V škofjeloški občini je število iskalcev zaposlitve tako majhno, da nezaposelnost s širšega družbenega vidika še ne predstavlja posebnega problema. Odstotek nezaposlenih v Škofji Loki je med najnižjimi v Sloveniji.

V prvih šestih mesecih letos je bilo v občini zaposlenih 14.708 delavcev; v istem obdobju pa je bilo pri skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 85 iskalcev zaposlitve, realno število nezaposlenih pa je verjetno večje, saj se vsi nezaposleni ne prijavljajo pri strokovni službi skupnosti za zaposlovanje. Nizko število nezaposlenih je tudi zaradi tega, ker imajo OZD v škofjeloški občini že nekaj let mnogo večje potrebe po nekvalificiranih, polkvalificiranih in kvalificiranih delavcih kot pa jih je na voljo v občini.

	SKUPAJ		DO 18let		18—25		25—30		30—40		40—50		nad 50	
	VSI	Ž	VSI	Ž	VSI	Ž	VSI	Ž	VSI	Ž	VSI	Ž	VSI	Ž
NEPRIUČENI	6	5	1	1	3	3	—	—	1	1	1	0	—	—
PRIUČENI	40	11	—	—	7	3	9	3	11	3	10	2	3	—
POKLICNA Š.	19	9	—	—	2	2	6	4	4	0	6	3	1	—
SREDNJA Š.	17	7	—	—	12	5	3	2	1	—	—	—	—	—
VIŠJA	2	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
VISOKA	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ	85	34	1	1	25	13	20	11	17	4	18	5	4	—

POKLICNA IN STAROSTNA STRUKTURA NEZAPOSLENIH OSEB NA DAN 30. 6. 80

Svetovalec zaposlitve Stane Pečnik

Jože Puklavac-Pril

Poezijo razumeti in ljubiti

»Trudim se pisati tako, da bi bile moje pesmi usakomur razumljive, kajti pesem morajo ujeti ušesa, sprejeti jo mora srce, ker je poezija lahko še tako bobneča in grmeča, če nima v srcu odziva, je zgrešila svoj cilj.«

Te dni je pri kulturni komisiji v Iskri izšla pesniška zbirka »Črček« Jožeta Puklavca-Prila, v kateri je zbranih dvajset let pesnikovega truda. Pesmi so razdeljene v šest tematskih sklopov, med njimi prevladuje prietka motivika, ki jo je pesnik posvetil rojstnemu Kogu blizu Ormoža, cvrčanju črčkov v nočni tišini vinograda, domotožnemu hrepenjenju po vinorodnih gričih in starih domačijah med njimi. Ljubenzki tematiki svojih rojstnih pesniških let, v pesmih, ki jih sam uvršča med »bičajno poezijo« pa se kančkom grenkobe posmehuje napakam našega vsakdana in izraža hrepenenje po boljšem, idealnem.

»Preden spregovoriva o »Črčku«, se vrniva v vašo mladost in prve poetične vzgibe. Kako je nastala vaša začetna poezija in ali ste mladostni ustvarjalnost v tedanjim idejam ostali zvesti do danes?«

»Ustvarjati sem začel že mlad, toda čez tista začetna poetična pri-

zadevanja je zaorala vojna in izbrisala celo spomin. Prvo poezijo je narekovala mladostna zagretost, lepota življenja, ljubezen; oblikoval sem jo v vesele, brezskrbne pesmi. Temu izročilu ostajam zvest še danes, čeprav je veseli noti iz mladosti pridružen še posmehljivo razglabljaljoči ton o negativnih življenjskih straneh, pa seveda zrelejša razmišljanja.«

»Ko ste pred 26 leti prišli v Kranj in se pridružili literarni skupini v Iskri ste precej pripomogli k oživitvi njenega dela, izšli pa sta tudi dve pesniški zbirki s precejšnjim prispevkom vaše poezije. Kakšne so bile tedanje pesmi?«

»Zbirki »Globoko v nas« in »Naša izpoved« smo izdali pred dvema letoma, ko je našo poezijo usmerjal mentor Taras Kermavner. Čeprav

je kot pesnik za nas amaterje težje razumljiv, smo pri njem hitro osvojili osnove pesmi, se zgedovali po pesnikih, ki so nam vsebinsko najbližji. Ze tedaj sem objavil preproste, z rimami oblikovane pesmi — zame je namreč pomembna tudi oblikovna dovršenost, saj se mi zdi, da pesem brez rime ne more stati na trdnih nogah. Pesmi za obe zbirki sem napisal v prleksem narečju. Ze vrsto let v tem narečju ni zapisane pesmi in še nikdar se ni nihče pesniško posvečal mojemu rodnemu Kogu. Tako sem z narečno poezijo, ki je nisem mogel vse objaviti v omenjenih zbirkah, skušal obogatiti precej okrneli opus prleške ljudske pesmi, hkrati pa zapel kraju, ki se ga rad spominjam in čigar šepetanje vinogradov še vedno živo biva v meni.«

»Zbirka »Črček« prinaša širok in domala nasprotujoč si poetični ciklus, razdeljen v posamezne vsebinske sklope. Kateri notranji tokovi so narekovali ustvarjanje teh pesmi in oblikovanje vsebine zbirke?«

»Sorodna izpovednost posameznih pesmi je narekovala, da sem jih tudi v zbirki uvrstil skupaj. Če mi bo v prihodnosti uspela izdaja zbirke narečnih pesmi »Krez Prlekijo«, bom različne pesmi tematsko pomešal, da bo zbirka bolj razgibana in bo tako

Med izjeme nedvomno sodita obe zmagovalki, ki so jo izbrali poslušalci in strokovna žirija. Poslušalci so prvo nagrado prisodili skladbi Andreja Pompeta in Daniela Levskega »Storila bom to« v izvedbi Marjetke Falk in skupine Predmestje, ki ob Domicljev »Hej, Meri« velja za zares svežo in v tem trenutku ohrabrujočo novost slovenske zabavne glasbe. »Zlato kitaro« pa je po oceni strokovne žirije dobila skladba Aleša Strajnerja in Dušana Velkavrha »Dan neskončnih sanj« v izvedbi debitanta Vlada Kreslina.

Pesmi svobodnih oblik se tokrat niso potegovale za nagrade, občinstvo pa je najtopeje sprejelo Ferleževo in Fritzovo »Promenado« v izvedbi Karlija Arharja ter Sossovo in Šomnovo »Samoto«, ki jo je zapela Alenka Pinterič.

Boris Bogataj

verneje odrazila to spominsko pesniško potevanje po Prlekiji. Pesmi v zbirki »Črček« so sicer sistematično razporejene, toda vsebinsko si nasprotujejo, saj jim tudi botrujejo različni vzgibi. Verzi nastajajo ali iz občutja popolne sreče ali popolne žalosti, kot rdeča nit pa se skozi vse pesmi vleče »leit-motiv« smrt. Iz studenca pesnikove ustvarjalnosti včasih prižuborijo bistrice vode, nereditko pa se kalne trudoma vlečejo skozi izpoved.«

»Izdaji prvih dveh pesniških zbirki je vodila vaša organizacijska roka. Kje pa ste objavljali svojo poezijo, preden vam je uspela ta dvojna založba?«

»Dolgo sem imel pesmi le sam zase, toda poezija, ki jo namenila ljudem, se ne sme prašiti v predelih. Nekajkrat sem poezijo objavil v glasilu Iskre in v Snovanjih, kasneje pa se je pri kulturni komisiji pokazala možnost izdaje obeh zbirki. Tudi v prihodnje se nameravam odločiti za izdaje v okviru literarne skupine, saj je v njenem okviru organizirano tudi odlično mentorstvo profesorja Pibernika, ki zna s preprostim pedagoškim pristopom in obojestransko kritično oceno pesnika pravilno usmeriti.«

V samozaložbo se ne nameravam podati, saj to terja veliko srečstev, še ne uveljavljeno pesniško ime pa prej obeta polom kot uspeh.«

Jože Puklavac svojih pesmi ne predstavlja le v pisani obliki, nekaj domotožnih, s katerimi se je oddaljil svojemu rodnemu Kogu, je komponist Emil Glavnik uglasbil, posnete na plošče se globoko in čustveno pristno vračajo v Prlekijo.

Svoj psevdonomim si je pesnik Pril izbral iz inicialk latinskega izreka »pesem razumeti in ljubiti«, ki je tudi moto njegove preproste, ljudski pesmi sledeče in ljudem namenjene poezije.

D. Zlebir

S knjižnih polic Odperta vrata v nove razsežnosti

Znano je, da so knjige fotografij pri nas zelo redke, posebej to velja za knjige fotografij, ki niso vezane na tematiko recimo vnaprej določenih objektov ali motivov, marveč so plod dolgoletnih prizadevanj posameznika ali skupine fotografov, njegovih (njihovih) iskanj, najti najzgovornejšo fotografsko govorico v dolgoletni umetniški praksi.

Nekaj takega pa se je vendarle zgodilo z izdajo knjige fotografij Toneta Stojka. Naslovil jo je: Okus po prahu.

Tone Stojko, trintridesetletni mojster jugoslovanske fotografije in odlični mednarodne fotografije, zaposlen kot urednik fotografije pri tedniku Mladina, je v preteklih letih z nekaterimi fotografskimi stvaritvami korenito posegel v včasih kar preveč utirjene poti slovenske povojne fotografije. S svojimi, na trenutke dokaj drznimi posegi v lični-intimni vsakdan je opozoril nase kot človek-umetnik-fotograf z izpiljenim občutkom za fotografsko aktualizacijo vidnega. Kot pravi dr. Tomaž Brejc v uvodu h knjigi, gre v njegovi fotografiji za počasno, meditativno delo, ki pa ob samem fotografiranju iz vsakega pogleda izločuje podobo, ki smo jo pogosto le poredkoma videli v sicer zelo prepoznanem svetu. Tako se ob srečanju s Stojkovo fotografijo srečujemo tudi z dokumentom kot mentalno izkušnjo.

Knjiga je razdeljena na deset poglavij, ki jih sestavlja blizu devetdeset črno-belih fotografij. Težko bi pravzaprav izdvojili najboljše, saj je izbor popoln do take mere, da mu ne gre nič dodati, kaj šele odvzeti. Konceptualno urejena knjiga tako nudi celovito podobo Stojkove nekajletne ustvarjalnosti. Vseeno pa se zdi, da Stojko svojih poti v raziskovanju sveta fotografije še zdaleč ni dokončno raziskal: samo odkrtil jih je in tako sebi nevede ponudil nove poti naprej.

Okus po prahu ni njegova prva knjiga fotografij, saj je pred dvema letoma izdal dve manjši publikaciji fotografij—portretov pevke Nece Falk in jugoslovanske rock skupine Atomsko sklomšte, letos pa tej seriji dodal nov cikel fotografij Nece Falk, ki so izšle kot priloga k veliki plošči te pevke. Zadnja molitev pa je naslov knjige novel, ki jo je Stojko napisal leta 1971 in je izšla pri Mladinski knjigi.

Knjigo Okus po prahu je grafično opremil Ranko Novak, natisnila tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani v nakladi 1.100 izvodov, izdala pa Delavska enotnost v Ljubljani.

Boris Bogataj

Prizor s krstne uprizoritve »Grča« R. Svobode, ki bo prazvedbo doživela na odru kranjskega Prešernovega gledališča. Posnetek je nastal na eni zadnjih vaj, na sliki (od leve proti desni) Tine Oman, Tina Primožič, Kondi Pižorn in Alenka Bole-Vrabc.

Začetek sezone v Prešernovem gledališču

»Grča« bo jutri odprla novo igralno sezono v kranjski gledališki hiši — Uprizoritev pozabljenih, še danes aktualne drame

Jutri zvečer se bodo odprla vrata Prešernovega gledališča, ki za letošnjo sezono napoveduje pester repertoar, naslonjen predvsem na slovensko in jugoslovansko dramsko pisanje. Tako že otvoritvena predstava v temelju označuje letošnjo repertoarna izhodišča. Kranjski gledališčniki bodo uprizorili prazvedbo domala pozabljene slovenske drame R. Svobode: Grča. Delo je bilo napisano v začetku tega stoletja ter pred prvo vojno zaradi svojega antiklerikalnega stališča ni bila uprizorjena, kasneje je bila pozabljena morda tudi zaradi nepopularnosti dramatika. Za psevdonomim R. Svobode se namreč skriva ustvarjalna (in dolgo problematična) osebnost Frana Govekarja, pisca številnih dramskih iger ter znanega po sporu z Ivanom Cankarjem.

V »Grči« se nam avtor kaže v povsem drugačni luči kot ga sicer (ne) poznamo. Odkritosrčna polemika s klerikalizmom, s klečeplazenjem, s prikazovanjem skorumpiranega časnikarstva ga vsaj po te-

matiki brez dvoma postavlja ob bok najbolj politično udarnim umetniškim delom tedanjega časa. Drama, ki ne bi odmevala le v času nastanka, temveč tudi danes. Tedanja aktualnost tudi v sodobnosti ni izgubila svoje pronicljivosti, svojega izziva k razmisleku o našem lastnem delu, lastnem družbenem angažiranju...

Predstavo so v Prešernovem gledališču pripravili režiser Janez Drozg, dramaturg Taras Kermavner, scenograf Niko Matul, kostumografinja Marija Kobi ter lektor Ludvik Kaluža. Plakat in gledališki list je oblikoval Jure Jančič. Nastopili bodo: Tine Oman, Alenka Bole-Vrabc, Kondi Pižorn, Jože Kovačič, Tina Primožič, Iztok Alidič, Janez Dolinar, Miha Krišelj, Jože Vunšek, France Černe, Jožica Jordan in Berdarda Oman.

Kranjskemu gledališkemu občinstvu se torej jutri obeta zanimiva predstava gledališkega dela, ki doživlja svojo prvo izvedbo.

M. L.

Bohinj na platnu

Angela Hodnikova se ljubiteljsko ukvarja s slikarstvom, obenem pa spretno riše folklorne motive na spominske predmete — Najljubša okolica Bohinja

Stara Fužina v Bohinju — Ze v osnovni soli je bila Hodnikova Angela iz Stare Fužine odlična risarka in še zdaj, po toliko letih, ko je že v pokoku, se je nekdanji sošolci radi spominjajo, nje in njenih risb, ki jih hranijo v spominskih knjigah. Angela je bila torej že v mladih letih zaljubljena v risanje, v barve in pokrajinske motive.

Vendar pa je življenjska pot ni vodila na akademijo kot brata, ki je bil znan in priznan akademski slikar, predan motivom naših prelepah gora, odlični slikar Julijcev. Angela Hodnikova je bila dolgo časa zaposlena v gostinstvu in le v prostih dnevih je lahko prišla za čopič in izpovedala svoje občutke na platnu. Teh prostih dni pa je bilo dokaj malo, zakaj gostinstvo je dopuščalo le redke proste večere.

Zato pa ima Angela Hodnikova danes veliko več časa, da se posveti slikarskemu platnu, barvam, da opravlja številna ročna dela, od gobelina do kvačkanih izdelkov. Njena spretnost in iznajdljivost sta prav osupljivi, česar koli se že Angela loti, vse se spreminja v privlačno in uporabno obliko. Zato prav nič ni čudno, da trkajo na njena vrata številni okoličani ljudje, ki bi radi zdaj takšen zdaj drugačen slikarski motiv, še največ dela pa ima zadnje čase s tem, da poslikava lesene okrasne predmete, ki jih kupujejo tujci v Bohinju za spomin.

Najbolj in največkrat si želijo predvsem podobo Bohinjskega jezera, šopka rož, gorenjskih nageljnov, pravi Angela. »Delo mi gre kar dobro od rok, slikam hitro in v eni uri je običajno vaza poslikana ali motiv vzgan. Saj je zadnje čase kar preveč dela, ljudje pa si želijo, da je končano čimprej. Tako mi ni prav nič dolgčas...«

Angela Hodnikova res ne more biti brez dela. Čeprav običajno riše po naročilu, pa se pri izdelkih ne omejuje le na gorenjske folklorne motive, ljubi so ji tudi motivi drugih narodov in narodnosti. Risanje na okrasnih predmetih pa ji ni tako ljubo kot slikanje na pravo platno, ki terja veliko več in ki nudi tudi veliko več notranjega zadovoljstva

in zadoščanja. Pri tem se na njenih platnih pojavljajo večinoma motivi rodnega Bohinja, ki s svojo lepo okolico res nudi obilo snovi tudi za čopič in barve.

Angela Hodnikova zmore spretnosti, ki jih ne zmore vsak; predvsem pa si prizadeva, da bi svoje ljubiteljsko znanje še bolj izpolnila in dala svojim platnom tisto barvitost in očarljivost, ki jo prežema tedaj, ko se zazre v lepoto rodne pokrajine...

D. Sedej

Srečanje mladih literatov

Jesenice-Zveza kulturnih organizacij Slovenije vsako leto razpiše srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov, ki se razdeli po pokrajinah in svoj vrh dobi v republiškem srečanju. Za Gorenjsko je letos prirediteljstvo prevzela Zveza kulturnih organizacij Jesenice, ki je izvedbo prepustila svoji dramski komisiji in DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela, ki je najbolj delovno društvo v okviru jeseniške zveze kulturnih organizacij. Srečanje bo potekalo 7. novembra ob 19. uri v dvorani Delavskega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku.

Na razpis so prispela dela desetih avtorjev, strokovna komisija je za srečanje izbrala dela osmih mladih literatov. Avtorji so napisali pesmi, prozo in gledališko igrsko komedijskega žanra, zato bo srečanje pestro in zanimivo. Gledalci bodo prisostvovali krstni izvedbi del, ki so jih napisali avtorji, ki začenjajo svojo ustvarjalno pot. Polna dvorana bo zato nedvomno zanje pomembna spodbuda. Zato se je organizacijski odbor odločil, da vstopnine ne bo in vabi vse občane jeseniške občine, da se v čim večjem številu udeležijo prireditve.

Odperta galerija G 13

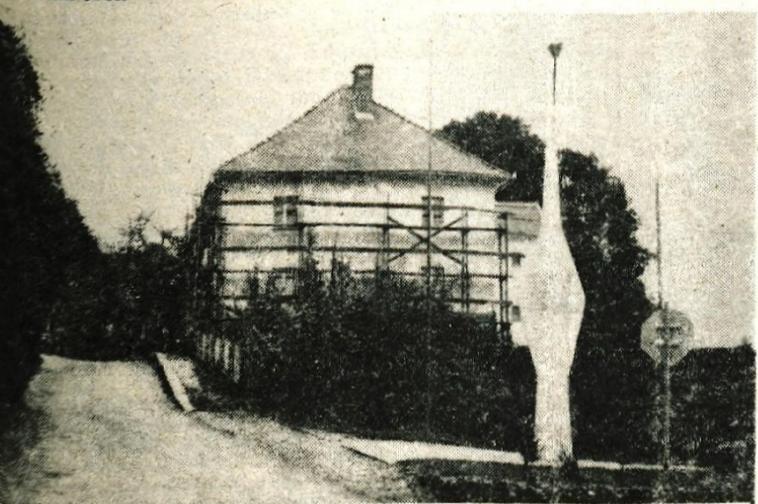
Kranj — Avlo kranjske gimnazije so pretekli petek prikratk odprli kulturni. Obiskovalci so se v galeriji 13 zbrali na literarnem večeru skupine mladih gimnazijcev in si ogledali razstavo umetniške fotografije Božidarja Sinkovca. Prvi uspel večer prikazuje kulturno-umetniški, pa tudi vzgojni smoter takšnih srečanj na razstav, ki se bodo odslej redno vrstila v G 13.

Do konca oktobra bo na ogled razstava likovne fotografije Božidarja Sinkovca iz Trzica, nekdanjega kranjskega gimnazijca, ki se ponaša s številnimi nagradami za umetniško fotografijo. Tokrat razstavlja podobe z arhitektskimi motivi, med katerimi je neprestano prisotna človeška silhueta. Širšemu občinstvu njegovega likovnega občutenja pa je v veliki meri pripomogla tudi izbor pesmi mladih avtorjev in glasbena spremljava literarnega večera.

D. Z.

V mejah povprečnega

Ljubljana — Preteklo soboto so v Linhartovi dvorani novega kulturnega doma Ivan Cankar končali dvepril slovenske zabavne glasbe v Ljubljani 80. Največja vsakoletna slovenska zabavnoglasbena prireditelja, ki smo jo preje poznali kot slovensko popevko je letos izzvenela v izkajanju novih glasbenih vrednot zabavne in pop glasbe ter pesmi svobodnih oblik, kar se že nekaj let kaže kot prepotrebna nujnost, ki pa ji slovenski pisci skladb in tekstov ne morejo, nečejo ali ne znajo zadovoljivo slediti. Kljub programski opremljenosti za pesmi svobodnih oblik, ki smo jih poslušali prvi večer ter za pop skladbe, ki smo jih slišali v alternativnim izvedbami izvajalcev desetih evropskih radijskih postaj, je festival ostal na ravni preteklih prirediteljev z resnično redkimi izjemami med sedemindvajsetimi izvedenimi skladbami obeh večerov.

Komenda — Komenčani vzorno skrbijo za ohranitev kulturne dediščine. Te dni zaključujejo dela pri obnovi bolnice, ki jo je leta 1805 zgradil komeški mecen Peter Pavel Glavar za vse ostarele in pomoči potrebne vaščane. Iz Glavarjeve dediščine so plačevali tudi zdravnika, ki ga je Komenda torej že pred mnogimi leti imela. Obnova postopja je zahtevala 700 tisoč dinarjev, ki sta jih prispevala kamniška stanovanjska in kulturna skupnost, krajevna skupnost Komenda pa je organizacijsko vodila vsa dela.

STANE ŠINKOVEC

DACHAU

1

Pod naslovom »V agoniji zadnjih dni« smo pred kratkim v GLASU objavljali del monografije za dachauski zbornik, ki jo je napisal Stane Šinkovec iz Kranja in bo izšla predvidoma še letos pri založbi Borec. Ker je že teh nekaj kratkih zapisov vzbudilo izredno zanimanje bralcev, smo se odločili, da v nekaj nadaljevanjih objavimo še splošni opis taborišča Dachau, ki ga je za dachauski zbornik prav tako napisal Stane Šinkovec.

Začetek nemških koncentracijskih taborišč sega nazaj v čas preden si je Hitler prilastil oblast (Machtübernahme). Pravico organizirati lastne zapore, kamor bi zapirali svoje nasprotnike, predvsem komuniste, sta si tedaj lastili SA in SS (ta zadnja tedaj še ni predstavljala samostojne organizacije). Sodstvu in policiji sta odrekali pravico, da bi »vtikala svoj nos v njihove zadeve.«

A kmalu so bili ti »privatni« zapori, kjer so se dogajale nepopisne strahote, »Columbia Haus« v Berlinu) pretni in prišli so na misel, da bi organizirali taborišča. Iskali so razvaline starih gradov, opuščene tovarne, kamnolome, ki bi lahko rabili temu namenu in tako zgradili v raznih krajih Nemčije taborišča kot Lichtenburg (krajši Ravensbrück), Sachsenburg (kasneje Sachsenhausen), Colditz (kasneje taborišče vojnih ujetnikov), Küstrin, Oranienburg, Bornim idr.

Kaj vse se je dogajalo v teh »divjih taboriščih«, ni mogoče popisati. Sadistični izpadi so bili na uho prevelikostni in inozemski javnosti. Pritožbe so bile, da se je končno vmešal Göring, ki je bil sicer iniciator koncentracijskih taborišč že pred tem v Prusiji.

Tako so do pomladi 1934 zaprli večino teh 50 »divjih taborišč«. Obdržali so le dve: Dachau in Oranienburg. Tega zadnjega so ukiniteli 1935.

Po Dachauskem zgledu so bila ustanovljena koncentracijska taborišča Sachsenhausen (1936), nato Buchenwald (1937), Mauthausen v Avstriji (1938), Flossenbürg (1938) in končno še žensko taborišče Ravensbrück (1939).

Med vojno so nato zgradili, večinoma na Vzhodu, še tale velika taborišča:

Auschwitz (Oswiecim), Gross-Rosen, Gusen I, II (Avstrija), Natzweiler-Struthof (Francija), Neuengamme, Bergen-Belsen, Dora (v začetku podružnica Buchenwalda), Stutthof, Hinzert (Sonderlager), Herogenbosch (Nizozemska), Belzec, Majdanek, Treblinka, Sobibor, Plaszow (vsi Poljska), Riga (Latvija), Varvara (Estonija), Kowno (Litva), Terezin (ČSSR). K vsakemu konc. taborišču je spadalo še nekaj deset podružnic. Tako je imel Dachau 24. aprila 1945 - 143 podružnic in delovnih skupin. Število le-teh se je stalno menjalo, pač glede na potrebe gospodarstva in seveda samega taborišča.

Prvotni cilj nacističnih koncentracijskih taborišč je bilo uničenje političnih nasprotnikov nacional-socialističnega režima. Šele vojna, ki je zahtevala vedno večje oboroževalne napore za nova zavojevanja, je privedla oblastnike tretjega rajha na misel, da bi do smrti izželi delovno moč milijonov jetnikov in jetnic. Pri tem ne gre pozabiti, da so bila koncentracijska taborišča eno glavnih sredstev za doseg nacističnih ciljev na področju rasnega uničevanja. Glede na to je treba razlikovati med koncentracijskimi taborišči kot takimi in taborišči oz. centri iztrebljanja, ki so bili zgrajeni v okvirju ukrepov akcije »Endlösung« (končne rešitve). To so bila tako imenovana uničevalna taborišča (Vernichtungslager), prave tovarne smrti. Izključni cilj le-teh je bilo množično uničevanje rasno manjvrednih ljudi (po mišljenju nacistov Slovanov in Židov), ki so bili določeni, da morajo izginiti.

Idealne razdelitve med koncentracijskimi in uničevalnimi taborišči ni mogoče narediti, kajti včasih sta bili obe vrsti taborišč, koncentracijsko in uničevalno zaradi smotrnosti ali iz tehničnih razlogov združeni. Vendar je bil cilj vseh nacističnih taborišč uničenje, le da so v koncentracijskih morili počasi, z dobro izdelanim sistemom okrutnosti, dočim so v uničevalnih ubijali ljudi takoj in množično v zaplinjevalnicah. Celotno koncentracijsko taborišče (matično in podružnice) je upravljal komandant. Poleg drugih mu je bil podrejen tudi vodja jetniškega taborišča - lagerführer. Temu je bil podrejen vodja raporta (Rapportführer) in temu vodja barake (Blockführer). Za delovno skupino je bil odgovoren njen vodja (Kommandoführer), ki mu je bil podrejen kapo (nekakšen predelavec).

Skladno z organizacijsko shemo esesovske oblasti, se je gradila tudi upravna organizacija jetnikov podrejena oblasti SS. Ustvarila je pravo jetniško hierarhijo, ki naj bi pomagala ob zmanjšanem nadzoru osebju držati esesovcem jetnike trdno v rokah.

Vmesni člen med esesovsko upravo in jetniki je bil starešina taborišča (Lagerältester). Temu so bili podrejeni starešine bank - blokači (Blockältester), ki so mu bili v pomoč štirje sobni starešine - štubaki (Stubenältester).

Zadnji na jetniški hierarhični lestvici so bili jetniki, ki so čistili in urejali sobe in sanitarije (Zimmerdienst ali Stubendienst imenovani).

Funkcije, ki so jih opravljali jetniki v okvirju celotnega taborišča so bile še: taboriščni pisar (Lagerchreiber), kapo taborišča (Lagercapo), ki je bil odgovoren za delo ostalih kapov, pisar delovnega urada (Arbeitseinsatzschreiber), kapo revirja (Reviercapo), pisar revirja (Revierschreiber), višji strežnik (Oberpfleger), strežnik v bolniški baraki (Blockpfleger), sobni bolniški strežnik (Pfleger), taboriščni sel (Lagerläufer), in tolmači (Dolmetscher).

V vsaki baraki je bil še pisar (Blockschreiber), ki mu je bil v pomoč (Hilfsschreiber), frizer (Blockfriseur) in nabavljalec v kantini (Kantineinkäufer).

Za vzdrževanje reda na taboriščnem prostoru so skrbeli redarji (Lagerpolizei).

Glede na »zločin«, ki so ga zagrešili jetniki, so bili le-ti razdeljeni na štiri glavne kategorije. Na:

politično, rekli so jim Schutzhaftlinge (zaščitni jetniki)

rasno, sem so sodili Židje in Cigani

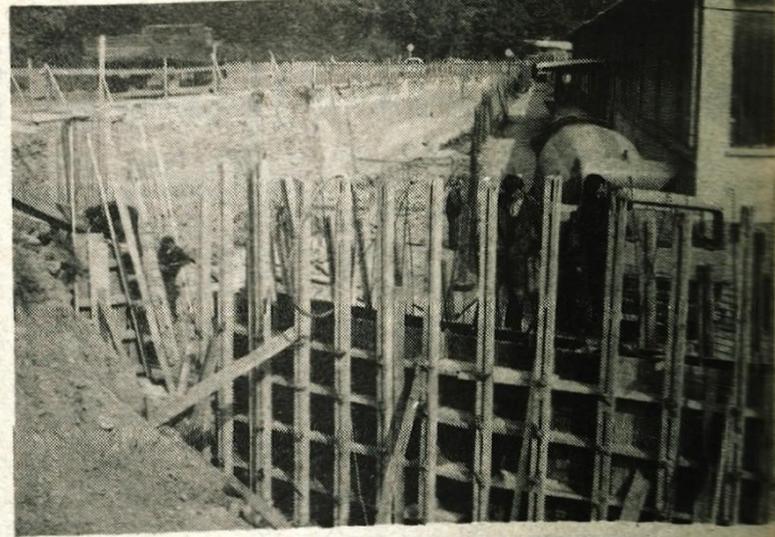
kriminalno in

asocialno

Jetniki so bili označeni na levi strani suknjiča in desni hlačnici s številko, ki so jim jo dodelili takoj ob prihodu. To je bilo glavno razpoznavno znamenje. Drugo osnovno znamenje je bil barvni trikotnik. Tako so imeli politični rdečega, kriminalci zelenega in asocialni črnega. Takšne barve trikotnik so nosili tudi Cigani. Trikotnik je bil prišit pod številko. Če je bil jetnik Žid, je imel pod osnovnim trikotnikom, ki je označeval kategorijo še rumen trikotnik, vendar obrnjen z enim rogljem navzgor. Jetniki kazenskega odreda (Strafkompanie), so imeli pod trikotnikom na suknjiču in hlačah ter na hrbtu prišit črn krog na beli podlagi, tisti, ki so jih ujeli na begu pa rdečega. Kaznovani pripadniki Wehrmachta so imeli narobe obrnjen rdeč trikotnik (en roglj navzgor). V trikotniku je bila z veliko začetnico označena narodna pripadnost jetnika (J - Jugoslovan, T - Tscheche - Čeh).

Poleg omenjenih, glavnih, so bile še manjše kategorije. To so bili Jehovci - vijoličast trikotnik, homoseksualci - roza in emigrantje - moder trikotnik.

Ni še minilo niti dva meseca odkar so se nacisti polastili oblasti, že je njihovo dnevno časopisje objavilo vest, da je bilo 22. marca 1933 v bližini mesta Dachau odprto prvo koncentracijsko taborišče.

Tržič - Križišče pri tovarni Zlit, v katerem se cesta iz industrijske cone priključi na tržiško upadnico. Je že dalj časa predstavljal neprijeten prometni voz. Zdaj križišče razširjajo. Naréd bo po vsej verjetnosti do konca novembra, medtem ko bo most čez Tržiško Bistrico kljub svoji nesodobnosti moral za nekaj let še počakati. Križišče gradijo delavci kranjskega Gradbinca, denar zanj pa prispevajo organizacije združenega dela, ki imajo oziroma bodo imele poslovne prostore v industrijski coni in mu je dodan tudi del školunalnega dinarja. (H. J.) - Foto: F. Perdan

Bralci sprašujejo

Sporna pokopališka cesta

Bohinjska Bistrica - Čeprav so prebivalci naselja Pod rebrom v Bohinjski Bistrici že pred leti plačali prispevek za asfaltiranje drugega dela poti Pod rebrom, se še danes vozijo po makadamu, po ozki cesti do svojih hiš. Nikakor jim ni uspelo, da bi tudi ta del ceste asfaltirali in kot vse kaže, bodo morali primakniti znatno več denarja, če bodo hoteli asfaltirati svojo cesto.

Ogorčeni so in nejevoljni, še posebej, pravijo, ker poznajo plan bohinjskega komunalnega podjetja in plan komunalnih del krajevne skupnosti. V njem njihovega asfalta ni, v njem pa tudi ni rekonstrukcije in razširitve ceste proti pokopališču v Bitnjah, ki pa je danes obnovljena in razširjena. Tudi zato so ogorčeni, ker menijo, da je temeljna organizacija Komunala Bohinj opravila dela, ki jih ni imela v programu in zanja namenjala sredstva, ki jih ni planirala. Zakaj?

TOZD Komunala Bohinj odgovarja: »Ta cesta, ki pelje na pokopališče, je cesta, ki jo moramo redno vzdrževati. Odsek je izredno kratek, cesta je bila kolo-vozi in pozimi nikakor nismo mogli pluziti. Zdaj smo cesto, ki jo imamo v programu za vzdrževanje, nekoliko razširili in utrdili, da bo tudi pozimi dostop lažji. Cesta je torej v planu rednega vzdrževanja, ni pa še dokončno urejena, ker bo treba ob pokopališču poskrbeti tudi za parkirišča.«

Cudna so pota narave - nenavadnega ni, če se pes in mlada skupaj, toda pri Petru Zakobiljku pri Poljanah je jateljstvo mnogo globlje. Doma psica Kara je že večkrat poskušala svojim materinstvom, toda ko njen čas, mladičev ni na svet mleko dobi tistikar in mater nagon ji ostane. Več let zapored je dogajalo takole, letošnjo jesen je Kara ukrepala po svoje. Materinski nagon je bil tako močan, da je črni mački, ki je nagnjena k gnezdu mladičem na seno, sedno ukradla mladiča in ga v gobcu odnesla na svoje. Doji nad vse skrbna in nežna mati. Tudi muc se je kaj hitro nove matere in ji verno sledi. Zdaj ga pripelje tudi že na novo gospodarja Milena na posodo pri vratih. Potem pa varno zavetišče na podstrešje. Foto: D. Dolenc

Skrbnost nekakega brezna

24

MATJAŽ CHVATAL

»Srečno!« smo zaključili pogovor, ki nas je zelo raznel in nam dal obilico novih moči. Kako lepo se je pogovarjati s površjem, posebno še, če veš, da se boš čez nekaj kratkih ur srečal z ljudmi, ki bodo v jamo šele prišli in bodo še popolnoma sveži in bodo s seboj prinesli dih in vonj zunanjega sveta.

Gremo z bivaka. Telefonsko žico bomo pustili napeljeno v brezno, saj jo bomo pozneje morda še kdaj potrebovali, pa tudi preveč časa bi nam vzelo, če bi jo poizkušali izvleči. Že z vrvoj in drugo kramo bomo imeli velike težave, da bi pa poleg vsega tega vlekli še ta »drat«, ki pa tudi ni lahek, saj ga je celih devetsto metrov.

S sedmimi polnimi transportnimi vrečami odidem iz bivaka. Štiri transportne vreče so napolnjene z bivak opremo in rezervno obleko, tri pa z vrvmi, ki smo jih pobrali včeraj v niže ležečih delih brezna. Počasi se z vsemi transportnimi vrečami pričnem vzpenjati preko prvih stopenj, po katerih padajo majhni slapovi. Trije splezajo na vrh, na polico in vlečejo transportne vreče z vrvoj navzgor, četrta pa jih spodaj pritrjuje na vrv.

Omagujemo od brezna do brezna, preklinjamo vodo in ilovico, ki sta naša drugača lahki tovor prav svinjsko otežili. Vrvi so bile skoraj dva meseca v breznu. V tem času pa so se napile jamske vlage, vode in ilovice, tako, da

so sedaj petkrat ali celo šestkrat težje kot suhe. Transportna vreča, napolnjena z vrvmi tehta okoli deset kilogramov, sedaj pa jih ima preko petdeset. Niso mačje solze potegniti tak tovor, ki se poleg vsega zatika za vsako štrličnico, iz brezna, kakih deset do trideset metrov visoko. Takih stopenj pa je do izhoda še nekaj preko dvajset.

Dve uri že vlečemo transportne vreče, pa smo prilezli šele čez dve osemmetrski stopnji in skozi dva meandra, skozi katera je transport še posebno težaven, do spodnjega dela tridesetmetrskega Brezna premočenih. Rožle pogleda na uro in priklopi telefon na žico:

»Halo, halo, Davo, oglaš se... Halo, halo, Davo, oglaš se...« nekaj minut govori v slušalko, medtem ko Bušman že pleza po vrvi v Brezno premočenih in glasno, ne sramujoč se, preklinja vse svetnike, bogove, predvsem pa tiste, ki so ga pripeljali k jamarjem.

»Zdravo, do kje ste prišli?« se oglaš iz slušalke.

»Približno štiristo metrov globoko. Takoj pod Breznom premočenih. Bušman pravkar pleza. V sredi slapu je.«

»Ali je kaj glasn?«

»Moral bi ga slišati. Kje pa sta vidva?«

»Pri skalnem roglju v globini stopetintrideset metrov.«

Bušman zavipje »Vozi.« Rožle že končuje pogovor, ko pričnem plezati proti polici. Z vsakim korakom sem nekaj centimetrov bliže izhodu. Le počasi, si govorim, prispeli bomo, danes? Ne, to je nemogoče. Dobro, torej jutri. Spet bom videl sonce, sonce... Kmalu se prav tako premočen kot je Bušman znajdem ob njem. Zamišljeno vleče eno svojih zadnjih cigaret.

»Vidiš, celo cigaret nam bo zmanjkalo. Polom, popoln polom. Rad bi ponovno sedel v svoj udobni naslonjač v topli dnevni sobi in popil pivo. Prekleta luknja, zakaj sem sploh šel vanjo? Še nekaj dni nas ne bo ven...«

»Bušman, Bušman, pusti sedaj sanje na miru in raje vleci.« mu odgovorim, ko se ob nama prikaže Zdravec. Počasi z vlečemo vseh, sedaj že osem, transportnih vreč na polico ob sebi in upehani in izmučeni posedamo po tleh.

»Ah, kakšna svinjarija takole vleči transportne vreče navzgor čez vsako brezno. Ali ne

Pred odhodom iz bivaka je potrebno pregledati, očistiti in ponovno napolniti acetilenko. Dobra luč pomeni jamarju življenje. (foto: M. Chvatal)

bi bilo enostavneje, če bi si vsak eno obel pas in z njo vred plezal gor?« vprašam telje.

»Si nor?« mi nejevoljen odgovori Rožle, veš, kakšen napor je to? Kdo pa bi se zdržal, da bi transportiral opremo in se obenem?«

Ob tem naj pripomnim, da smo izgubljali resnično preveč energije za transportnih vreč. Iz brezna bi lahko štirikrat hitreje in veliko manj utrujeni splezali s transportnimi vrečami privezane za pasove. Pri raziskavah istega brezna v 1979 se je ta sistem ekipam zelo obneslo, transportnih vreč, ki jih imajo ob sebi, pasom, sploh ne čutiš. Če pa dobro obvladamo vrvo tehniko, si lahko z dvema ali tremi transportnimi vrečami hitreje zunaj kot s zvezi: ekipa, ki ji pravijo špica se je v dvajsetih urah spustila skoraj do dna brezna, kjer je našla nadaljevanje. Obenem pa napeljala v brezno vse vrvi, v globini štirideset metrov je barvala vodo s sedmimi kilogrami uranola, na povratku pa iz brezna pobrala polovico vrvi. Medtem pa se je grafska ekipa s samo tremi transportnimi vrečami spustila od globine tristoštirideset metrov. Ker pa so njeni člani transportnih vreč vlekli čez brezno, je ekipa hodila v ven iz nje tri dni. Tudi tukaj obstaja svojevrstni rekorderji, saj so delo desetih podaljšali za sedemkrat. Drugače pa, če povsod v rabi izrek »na napakah se učimo«

»Halo, halo.« ponovno vpije v telefon slušalko Rožle. Dve uri sta ponovno opazujem Bušmana, ki nori, ker mu je manjka cigaret in Zdravca, ki je popolnoma obupan, ker že toliko časa ni videl zunanjega sveta. Popolnoma ga je pritisnilo, saj takšnega, kar počnemo te dni, ni navajen.

posebna pigmentska barva za barvanje zemnih voda

Ob petindvajsetletnici namiznega tenisa NTK Sava iz Stražišča so podelili tuji klubski priznanja. Dobili so jih Srdjan Bavdek, Bojana Blažič, Boris Kerstein, Miha ...

Petindvajset let namiznega tenisa v Stražišču

Lepi uspehi malega športnega kolektiva

STRAŽIŠČE - Petindvajset let pomeni v življenju nekega kluba izmenjava celih generacij športnikov, strokovnega kadra, amaterskih delavcev, funkcionarjev. To pomeni tudi na tisoč ur treninga, dela, odrekanih in prizadevanj za popularnost nekega športa.

Petindvajset let NTK Sava je tudi prilika za celovit prerez dela, uspehov in neuspehov kluba, ki slavi. Sedanjim namiznotenjski klub Sava je bil ustanovljen leta 1954 v okviru športnega društva Mladost.

Ob Rikiju Frelih so bili še Vili Frelih, Matija Bajželj, Niko Bevk in drugi, ki so osvajali v moštevni konkurenci najvišja mesta na raznih turnirjih po Sloveniji.

Klub je imel v teh petindvajsetih letih dve teški sobi in na hodniku osnovne šole Lucijana Seljaka. Vendar so bili to majhni prostori za trening. Obema najboljšima igralcema so omogočili, da sta prestopila v vrste NTK Triglav.

Po letu 1970 je bil pri NTK Savi spet preporod. Po prihodu Darka Pangriča iz JLA se je v Stražišču spet pričela namiznotenjska pionirska ošola.

D. Humer

Namizni tenis

Zalaznik, Lisec, Prelovšek in Diklič

STRAŽIŠČE - V petindvajsetih letih namiznega tenisa so v Stražišču organizirali vrsto turnirjev republiškega in državnega ranga.

Košarka

Triglav članski prvak

KRANJ - Končalo se je leto košarkarsko prvenstvo za člane. V tej ligi so nastopala moštva, ki bodo v novi košarkarski sezoni 1960-61 tekmovali v republiški prvi ligi in drugi slovenski ligi - zahod.

Avtomoto šport

Motokrosisti v tujini

TRZČIČ - Zadnje dni septembra je bilo v Lokutu na Češkoslovaškem mednarodno tekmovanje v motokrosu v razredu motorjev do 250 ccm.

Table with 2 columns: Team name and score. Rows include Triglav, Radovljica, Lokaninvest, Jesenice.

SMUČARSKI SKOKI

Zaključne tekme na plastiki

KRANJ - Sezona treningov in tekmovanj na plastičnih skakalnicah se pologoma izteka, saj se že ponuja prvi sneg na naših smučiščih in skakalnih centrih (Planica, Pokljuka).

V nedeljo, 28. oktobra bo v Kranju uradni zaključek sezone tekmovanj v Sloveniji na plastičnih skakalnicah s tekmami za vse kategorije razen cicibanov.

Kranjski skakalci v ČSSR

KRANJ - Skupaj z ekipo B selekcije jugoslovanske reprezentacije so bili v času jugoslovanske reprezentacije na zaključnem letošnjem treningu v ČSSR tudi kranjski skakalci, ki jih je vodil Sandi Čimžar.

Miro Bizjak odslej v A selekciji

KRANJ - Na seji Odbora za skoke SZS v Ljubljani so pred dnevi ob končani sezoni priprav na plastičnih skakalnicah nekoliko spremenili sestav republiških oziroma državnih selekcij.

B-selekcija bo odslej precej pomlajena in jo sestavljajo: Globočnik, Gašpire, Beton (vsi Triglav), Sinkovec, Ferlan, Kavčič (Ziri), Baloh (Jesenice), Urbančič (Logatec), Komel in Sužič (oba Ilirija).

Tudi Remsa pri Triglavu

KRANJ - S pričetkom letošnjega skokega leta so bile v kranjskem smučarskem klubu - sekcija za skoke napravljene določene kadrovske spremembe v trenerskih vrstah.

Tako se obeta kranjskemu Triglavu v prihodnje res kvalitetno vodenje najboljših jugoslovanske mlade generacije.

Šahovski dvoboj

TRZČIČ - Šahisti iz Trziča in Litije so se pred dnevi spet srečali na prijateljskem dvoboju in še polj utrdili medsebojne vezi.

V normalnem dvoboju na osemih deskah je zmagala vrsta iz Litije s 5,5:2,5, v hitropoteznem turnirju pa so gostje zmagali s 33:31.

Šahisti za praznik

TRZČIČ - V počastitev krajevnega praznika krajevnih skupnosti Križe, Pristava, Sebenje in Senično so organizatorji številnih prireditev pripravili tudi šahovski turnir.

Zmagal je Andrej Loc, ki je zbral 8 točk, Franc Škrjanc je bil drugi z enakim izkupičkom.

Člansko prvenstvo Radovljice

RADOVLJICA - Šahovsko društvo Murka iz Lesca bo v oktobru in novembru organizator letošnjega občinskega šahovskega prvenstva Radovljice.

Igralo se bo enajst kol po švicarskem sistemu - jugoslovanska krožna varianta. Igralni čas je dve uri za petdeset potez in ena ura in petindvajset minut za nadaljevanje.

Na dirki je nastopilo 34 tekmovalcev iz ČSSR, Švedske, Belgije, Nemčije in Jugoslavije.

Letosnjega, šestega državnega prvenstva v militaryju se je udeležilo tekmovalcev iz treh jugoslovanskih konjeniških klubov.

Konjeniški šport

Dokić znova državni prvak

Komenški konjeniški klub priredil šest državno prvenstvo v militaryju, najzahtevnejši disciplini konjeniškega športa - Rajko Dokić Novoga Sada šestkratni zmagovalec.

KOMENDA - Vreme prizadevnim članom komenškega konjeniškega kluba spet ni bilo naklonjeno in v dežju so morali izpeljati šest državno prvenstvo v militaryju, ki ga lahko označimo kot vsestransko preizkušnjo vzdržljivosti konja in jahača.

Military se je z dresuro začel v petek, 10. oktobra. Najmanj kazenskih točk je zbral in prvo mesto zasedel preizkušen Rajko Dokić iz Novoga Sada s konjem Herodošem.

Najzanimivejši je bil vsekakor sobotni terenski del tekmovanja. Pri trasiranju proge je bilo opravljenih preko tisoč udarniških ur.

NOGOMET

Sava še vedno vodi

KRANJ - Po petih kolid rekreacijske občinske članske nogometne lige je še vedno v vodstvu stratiška Sava, ki je v tem petem kolu premagala Senčur.

Izidi - Sava : Senčur 2:0, Naklo : Kokrica 3:0, Podbrezje : Preddvor 2:3, Trboje : Triglav 1:3.

Table with 2 columns: Team name and statistics. Rows include Sava, Triglav, Naklo, Preddvor, Kokrica, Podbrezje, Trboje, Senčur.

V članski ligi B so največ golov dosegli nogometaši Primakovega, ki so visoko premagali Grintovec.

MED PIONIRJI V VODSTVU BRITOF

Pionirji druge pionirske selekcije iz Britofa nadaljujejo s serijo zmag. Tokrat so na svojem igrišču brez težav odpravili Primakovo.

Izidi - Britof : Primakovo 6:1, Naklo : Kokrica 2:10, Sava : Senčur 6:1.

Table with 2 columns: Team name and statistics. Rows include Britof, Kokrica, Sava, Naklo, Senčur, Primakovo, Preddvor.

Jeseniški upokojenci so tekmovali

JESENICE - Člani društva upokojencev Jesenice poleg pestre dejavnosti na najrazličnejših področjih ne pozabljajo tudi na športno rekreacijo.

Rezultati - kegljanje - 1. Tomaž Čufar 861, 2. Milan Hraš 838, 3. Tone Grobelj 851; haljanje - 1. Rudi Pančur 15, 2. Ivan Sorli 11, 3. Vinko Kozjek 9; streljanje - 1. Ivan Bucek 115, 2. Janjo Verdnik 111, 3. Stane Oman 105; ahš - 1. Milan Vuković 2,5, 2. Ciril Čop 2, 3. Tomaž Čufar 1,5.

Kolesarstvo Steza sameva

KRANJ - Letošnje kolesarsko sezono je sklenjena. Člane sicer ni bilo nekaj dirk, ki ne bodo več vpisane v oceno uspešnosti tega tekmovalnega obdobja, za kranjsko in celotno slovensko kolesarstvo ugodnega obdobja.

Dolgo ne. Razen številnih dobrih rezultatov so jih dosegali kranjski kolesarji v pomembnih domačih in tujih dirkah.

V prvih dneh avgusta naj bi se pripravili državno prvenstvo na kranjski stazi, trenutno edini v vsej Sloveniji. Prvenstva tal ni bilo ne v avstrijski, ne kdaj kasneje.

Igovor je slab. Res je, da bi kolesarska zveza namenjala državnemu tekmovanju, ne samo za potne stroške in dnevnice funkcionarjev ...

Posebno se, ker so ljudje pripravili delati zastoj. V klubu je vedno manj članov, ki ne sahtevajo več zahtevalo. Na pomoč vedno računajo tudi prizadevali klubov.

Upisni odbor kolesarskega društva Sava, ki sprejema vse pomembne odločitve, bi se moral zavesti svoje odgovornosti in, tako kot pred leti, klubu še ni prevladal profesionalni voditi doselečnega politično.

Tako na primer tudi ni prav, da kolesarska steza v Stražišču, ki je nekaj sto starih milijonov, v Sloveniji ni. Gracitli so jo pomagali Sava in neskončno poročila je. Zato bi bilo prav, da se na njej ne pakdeli pojavijo tudi tekmovalci, sebn, ker je sprint še vedno naša sibka točka.

Strazišče - V soboto je bilo v Strazišču v organizaciji Trim kluba Sava Kranj tekmovanje za peti Pokal Kranja v športni orientaciji. Kljub slabemu vremenu je na tekmovanju nastopilo 24 moštev. Mladinke so nastopile na 4 km dolgi progi, mladinci in člani pa na 8. Rezultati: **mladinke**: 1. odred Albina Drolca Kranj 67 točk, 2. OŠ France Prešeren Kranj 60; **mladinci**: 1. ŠSD Iskra Kranj XIII. ekipa 210 točk, 2. ŠSD Iskra Kranj V. ekipa 197, 3. odred Albina Drolca Kranj I. ekipa 194, 4. odred Albina Drolca Kranj II. ekipa 192, 5. ŠSD Iskra Kranj I. ekipa 191; **člani**: 1. ŠD Kokra Kranj 214 točk, 2. KS Strazišče 213, 3. NK Jezero Zbilje 196, 4. VP 1098/B Kranj 190. (-fp) Foto: F. Perdan

Gorenjci v ligaških tekmovanjih

KRANJ - Za nogometaši, rokometarji in moški republiški ligi in drugi moški ženski ligi so v novo prvenstveno sezono startali tudi odbojkarji Bleda in prvi moški obojkarji B. Sicer so gorenjski moštva to kolo osvojila po pričakovanih točkah in zmage, ki so naje računali. Vsi so se izkazali rokometarji Jelovice in prvi ter rokometarji Preddvora. Tudi ženski hokejisti niso imeli težav pri osvojevanju nove zmage.

NOGOMET - Kranjski Triglav je tokrat nastopil v Mariboru, kjer se je srečal z vodilnim Železničarjem. Kranjčani so tudi v Mariboru pokazali solidno igranje in le tesno izgubili zaradi nesrečno izgubili. V preostalih tekmovanjih je Mura doma spet zaigrala tako kot na in dobro napolnila mrežo vratarja.

Izidi - Železničar: Triglav 2:1, Rudar: Ljubičič 3:1, Ilirija: Lendava 1:0, Šmartno: Sava Kranj 3:0, Izola: Klavdivar 1:1, Mura: Sava Kranj 3:0, v zahodni slovenski ligi so Jeseničani doma v igri z Litijo iztržili le remi. Jesenice: Litija 0:0.

ROKOMET - Rokometarje Alplesa so v kolu gostovale v Labinu, kjer je Rudar eden od kandidatov za prva v tej drugi ligi. Vsi moštva so bile domačinke boljše od gostov. V slovenski ženski ligi so Jeseničanke doma spet zmagale. Tokrat visoko dobiše z moštvom Polan. Tudi v gorenjski ligi v slovenski moški ligi igra pred svojim občinstvom. Oba sta v igri, Jelovica je bila uspešna z Lipo, Sava Kranj pa brez težav osvojili točki z Bra-

Izidi - ženske - Rudar: Alples 25:14 (13:7), Preddvor: Polana 29:8 (13:3), moški - Peko: Branik 33:11 (15:8), Jelovica: Lipo 25:19 (15:11).

V drugi zvezni ženski ligi - zahod vodi Union Dalmacija z 12 isto številu ima tudi drugi Rudar, medtem ko je Alples z osmimi točkami tretji. V ženski slovenski ligi so v vodstvu rokometarje PP Drava s 14, Milinost je drugi, ki ima isto število točk kot vodilna Drava, Preddvorčanke pa so z devetimi točkami pete. V moški slovenski ligi še vedno vodijo Prule, ki imajo 12 točk, Jelovica jih ima na drugem mestu 11, s šestimi točkami je Peko sedmi.

Hokej - V hokejski prvi zvezni ligi se presenečenja vrste naprej. Celjani, ki so med tednom premagali Olimpijo, so v tem kolu morali položiti orožje z beograjsko Crveno zvezdo. Nasprotna sta oba beograjska prvotiga hokejskega prvenstva. V tem kolu so največ uspeha imeli domačini. Jeseničani so brez težav premagali Tivoli, Olimpija Medveštaka, Crvena zvezda Celjane Partizan pa Vojvodino.

Izidi - Jesenice: Tivoli 14:2 (8:0, 3:1, 3:1), Olimpija: Medveštak 16:2 (5:1, 6:0, 5:1), Crvena zvezda: Celje 11:7 (2:3, 4:1, 5:2), Partizan: Vojvodina 1:15 (0:4, 1:7, 0:4).

Presenetljivo je v vodstvu Partizan, ki jih ima osem točk, drugi so Jeseničani, ki jih imajo sedem.

Pari jutrišnjega kola - Partizan: Jesenice, Celje: Vojvodina, Medveštak: Crvena zvezda, Tivoli: Olimpija.

ODBOJKA - V prvi zvezni odbojkarjski ligi B so v Sisku v novo prvenstveno sezono startali tudi odbojkarji Bleda. Toda sezone so v Sisku naleteli na dobro razpoložena nasprotnika. Čeprav je domači Metalec zmagal pa Bledčani niso zapustili slabega vtisa.

Izidi - Metalec: Bled 3:1. dh

Tudi v primeru na diagramu 124 (MARÓCZY - VIDMAR; Ljubljana, 1922) je črni izvedel odlično kombinacijo z vzpostavitvijo baterije trdnjave in kmeta.

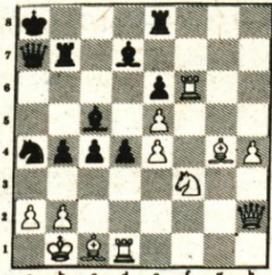

Diagram 124

1. ... Sc3+!!
2. bc3: bc3: +

Baterija učinkuje; šah s trdnjavo po liniji b, kmet c3 pa deluje na polje b2!

3. Kal Teb8

Beli se je vdal. Če brani pretjno mata na polju b1 sledi 4. ... Tb2, z neubranljivim matom na a2.

Baterija lovca in kmeta na diagramu 125 (DONNER - KERES; Zürich, 1959) je trenutno nekoliko prikrita. Črni mora najprej odstraniti skakača s polja f5, ki varuje kmeta g3.

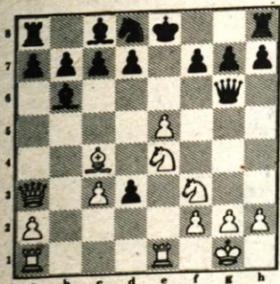

Diagram 123

1. Sf6+!!

Črni se je vdal. Prisiljen je vzeti skakača 1. ... g6: in sedaj se sproži baterija trdnjave in kmeta z dvojnimi učinkom, s šahom in pretjno mata, torej 2. ef6: + Se6 3. De7 mat.

NESREČE

ZANESLO GA JE V OVINKU

Kranj - Na Delavski cesti se je v sredo, 8. oktobra, ob 14.20 pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerno hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Maks Janežič (roj. 1951) iz Kranja je vozil proti Gorenjesavski cesti: v ostrem in nepreglednem ovinku ga je zaneslo na levi vozni pas, iz nasprotni smeri pa je prav tedaj pripeljal voznik tovornega avtomobila Janez Jaklič (roj. 1943) iz Kranja. V trčenju je nastalo za 20.000 din škode, voznik Janežič pa je bil v nesreči lažje ranjen.

AVTO ZANESLO S CESTE

Škofja Loka - V sredo, 8. oktobra, ob 21. uri se je na regionalni cesti v Podgori pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerno hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Nikola Ljubičič (roj. 1950) iz Poljan je peljal proti Gorenji vasi, v nepreglednem ovinku pa ga je zaradi neprimerno hitrosti zaneslo s ceste, nato pa je trčil v telefonski drog. Na avtomobilu je nastalo za 17.000 din škode. V nesreči je bil huje ranjen sopotnik Dragutin Mikec iz Vraždinca.

ZARADI PREHITEVANJA NESREČA

Jesenice - V četrtek, 9. oktobra, ob 16.40 se je na magistralni cesti na Belem polju pri Hrušici pripetila prometna nezgoda zaradi nepravilnega prehitevanja. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Ibrahim Jusufi (roj. 1955) iz Gostivarja je peljal proti Jesenicam, ko se je v nepreglednem ovinku odločil, da bo prehitel nek avtomobil. Ko je že zapeljal na levi vozni pas, je iz nasprotni smeri pripeljal voznik osebnega avtomobila nemške registracije Wolfgang Herion (roj. 1951). V hudem trčenju so bili ranjeni voznik Jusufi, voznik Herion in njegova sopotnica ter še dva sopotnika v avtomobilu Ibrahima Jusufija. Škode na avtomobilih pa je za 50.000 din.

NEZGODA NA PREHODU

Radovljica - Na Gorenjski cesti se je v petek, 10. oktobra, ob 10.40 pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerno hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Valentin Pikon (roj. 1928) iz Radovljice je pripeljal iz smeri Lesce in na prehodu za pešce zadel Vero Končnik (roj. 1924) iz Lancovega. Pešakinjo so huje ranjeno prepeljali v jeseniško bolnišnico.

S KOMBIJEM V HIŠO

Kranj - Na regionalni cesti Kranj-Jezersko na Visokem se je v nedeljo, 12. oktobra, ob 15. uri pripetila prometna nezgoda, v kateri je bilo sedem oseb ranjenih. Voznik kombija Martin Mali (roj. 1955) iz Srednje vasi je peljal od Kranja proti Jezerskemu: na Visokem je zaradi neprimerno hitrosti na mokri cesti zapeljal v desno s ceste in trčil v hišo št. 37, nato pa je kombi odbilo nazaj na cesto, kjer je obstal prevrnjen na bok. Poleg voznika so bili ranjeni še Drago Selan iz Srednje vasi, Alojz Potočnik, Pipanova ul., Tomaž Travnik iz Srednje vasi, Zdenko in Darko Omejc iz Srednje vasi in Franc Kern iz Srednje vasi. Škode na vozilu pa je za 50.000 din. L. M.

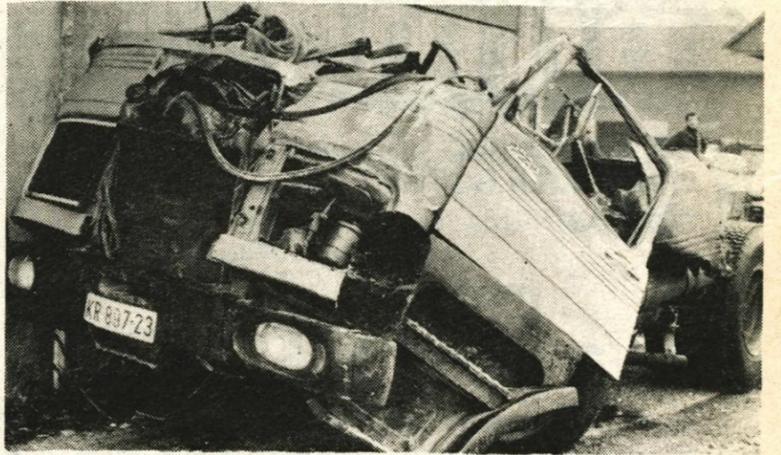

Srna na cesti - Prometna gorenjska magistrala terja tudi takšne žrtve - v torek je obležala ob cesti na Črnicu mlada srnica. - Foto: F. Perdan.

Mimo blagajne

Ob dostavi blaga bi moral prejeti denar nesti v blagajno, toda Vukovič ga je raje spravljal v svoj žep

Ivan Vukovič, star 24 let, je bil zaposlen kot spremljevalec blaga v TOZD Veleprodaja Živila Kranj. Pri tem delu je pri dostavi blaga sprejemal denar, ki bi ga seveda moral nesti v blagajno. Ker pa je imel v tistem času nekaj dolgov, si je v obdobju od začetka junija lani pa do začetka septembra lani neupravičeno zadržal zase kar nekaj več kot 37.000 din. Za ta denar je kupil nekaj oblek in drugih predmetov, nekaj pa je zapravil za pijačo. Ko je bilo njegovo dejanje odkrito, bi lahko tudi večji del denarja vrnil, saj je na

Kranj - V križišču obvoznice in Gorenjske ceste se je v ponedeljek, 13. oktobra, kmalu po polnoči pripetila huda prometna nesreča. Jože Rechberger (roj. 1959) iz Senčurja je skupaj z Alojzom Markunom (roj. 1919) iz Senčurja v nedeljo zvečer vzel tovorni avtomobil s priklopnikom, last Martina Ropreta in Paula Drinovca. Tovornjak je bil naložen s 17 tonami pločevine, ki jo je prevoznik nameraval v ponedeljek zjutraj odpeljati v Delnice. Rechberger in Markun sta vzela tovornjak in se odpeljala proti Kranju. Vozil je Rechberger, ki nima vozniškega izpita. Pri vožnji po klancu nazdvoj je tovornjak v ovinku na mokri cesti zaneslo v desno, preskočil je robnik, trčil v skladišče Merkur, nato pa se je prevrnil na cesto in obstal na strehi. V nesreči je bil Rechberger takoj mrtev, Markuna pa so hudo ranjenega iz vključene pločevine reševali kranjski gasilci. Škode na vozilu je za 70.000 din, na stavbi pa za 10.000 din. - Foto: F. Perdan

S SODIŠČA

Neprevidno prehiteval

Hasanagiću se je mudilo nazaj na delo v ZRN, zato se je odločil za neprevidno prehitevanje, ki pa se je končalo tragično

Na eno leto in pol je temeljno sodišče v Kranju obsodilo Muharema Hasanagića, starega 41 let, ker je konec avgusta 1978 povzročil prometno nezgodo, v kateri je ena oseba umrla, več pa je bilo ranjenih.

Muharem Hasanagić, doma iz Cazina se je 20. avgusta pred dvema letoma vračal nazaj v ZRN, kjer je začasnó delal, z njim pa je bil tudi sopotnik Esad Puškar. Na magistralni cesti na Meji se je Hasanagić odločil za prehitevanje poltovornega avtomobila, pri tem pa se ni dovolj prepričal, če je cesta prosta. Iz kranjske smeri je prav tedaj vozil Ahmed Yapar, ki se je sicer skušal izogniti Hasanagićevemu avtomobilu, tako da je zapeljal skrajno desno, vendar pa sta avtomobila kljub temu trčila. Posledice trčenja so bile hude. Sopotnik v Yaparjevem avtomobilu Mustafa Dadak je dobil tako hude poškodbe, da je na kraju nezgode podlegel, huje poškodbe pa so v nesreči dobili še voznik Yapar.

Hasanagićev sopotnik Esad Puškar, lažje pa sopotnici v Yaparjevem avtomobilu.

Muharem Hasanagić je sicer pred sodiščem pozabil, da je v preiskavi povedal, da je on vozil, kasneje pa je trdil, da je vozil njegov sopotnik Esad Puškar. Vendar pa so priče povedale ravno nasprotno, pa tudi poškodbe na obeh so bile značilne, tako da sodišče ni podvomilo, da Hasanagić ni bil za volanom, ko se je nesreča pripetila. Sodišče ga je spoznalo za krivega te prometne nezgode, ki jo je povzročil iz malomarnosti, saj se je spustil v prehitevanje, ne da bi poprej vedel, če ga bo lahko varno izpeljal. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo, da je bil Hasanagić v nesreči tudi sam huje poškodovan in dlje časa nesposoben za delo, da ima šest otrok, od tega pet še nepreskrbljenih. Med obtežilnimi okoliščinami pa je sodišče upoštevalo, da je bil Hasanagić pred leti že obsojen za podobno dejanje.

Ponoči »kupoval« v Globusu

Skril se je pod razstavljeni avtomobil, da je potem, ko so blagovnico Globus zaprli, nabiral brez plačila po oddelkih

Na deset mesecev zapora je temeljno sodišče v Kranju obsodilo Ilijo Trpkova, nezaposlenega tekstilnega delavca, starega 22 let, iz Radoviša v Makedoniji, zaradi kaznivega dejanja velike tatvine.

Trpkov je v Ljubljani prestajal kazen zaradi klateštva, takoj po izteku kazni 12. avgusta letos pa je prišel v Kranj, kjer se je mislil začasnó zaposliti. Med ogledovanjem po Kranju je prišel tudi v bla-

govnico Globus, kjer se je v drugem nadstropju skrival pod razstavljeni poltovorni avtomobil in počakal, da so trgovino zaprli. Potem ko so odšle tudi čistilke, je menil, da se lahko nekoliko razgleda po nadstropjih. V oddelku s prtlljago si je izbral kovček in potovalno torbo ter oboje začel polniti z različnimi predmeti kot so bili čevlji, kasetofon, hlače, ženski jopič, sončna očala, kozmetika, več deset raznih ogrlic in drugo; vsega skupaj za nekaj več kot 20.000 din. S kovčkom in torbo se je skozi okno splazil na streho, pri tem pa je zaropotalo, tako da ga je slišal varnostnik v blagovnici in poklical miličnike. Ti so Trpkova našli še na strehi skupaj s polno prtlljago.

Pred sodiščem se je Trpkov zagovarjal, da se je bal dveh znancev, ki jih je tisti dan srečal na avtobusni postaji; zatekel se je v blagovnico Globus in najprimernejše skrivališče se mu je zdelo pod razstavljenim avtomobilom. Vendar pa takemu zagovoru sodišče ni moglo verjeti, saj je bilo več kot očitno, da se je Trpkov pustil zapreti v Globus zato, da bi kradel. Zaradi njegove dosedanje nekaznovanosti in ker je še zelo mlad, mu je sodišče izreklo omiljeno kazen desetih mesecev zapora. Kazen pa tudi ni tako kratka, da ne bi imel med prestajanjem časa premisliti, da se račun z nepoštenostjo pač ne izteče.

nama

ŽE SE PRIBLIŽUJE ČAS, KI GA
SMUČARJI GOTOVO TEŽKO
ČAKAJO

IN DA BODO SMUČI
PRAVOČASNO NARED,
JE POSKRBELA
VELEBLAGOVNICA

nama

Škofja Loka

S KOMPLETNIM
ASORTIMENTOM
PRIZNANIH IN VRHUNSKIH
SMUČI »ELAN«,

ki jih že lahko kupite
na športnem oddelku.

ZA STROKOVNO
MONTAŽO
VEZI JE,
SEVEDA, TUDI
POSKRBLJENO.

V NOVO SMUČARSKO
SEZONO
Z DOBRIMI SMUČMI,
KI VAM JIH NUDI

nama
SKOFJA LOKA

nama

IZREDNA PRILOŽNOST: _____

KRAKOV in VARŠAVA

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

Letalski izlet na Poljsko. V nekdanjo in današnjo prestolnico. Ogled Krakova in gradu Wavel ter njegovih svetovnoznanih gobelinov. Izlet v muzejski rudnik soli — v Wieliczko. Obisk nekdanjega koncentracijskega taborišča v Oswieczimu; slovite Czestochowe, svetovno znane romarske poti in Żelazowe Wole, Chopinovega rojstnega kraja. Ogled Varšave ter znamenitega gradu Wilanov. Bogat program in številni ogledi. Panorama moderne in staroslavne Poljske!

Odhod 17. oktobra zvečer z letalom z Brnika, povratek pa 21. oktobra zvečer. Cena izleta je 6.800 din. Informacije in prijave v vseh Kompasovih poslovalnicah ter pri pooblaščenih agencijah (Alpetour) do konca tedna.

SOD
TOMAŽINČIČ
JOŽE IN IVAN

Predelovanje zdravilnih
zelišč
66310 IZOLA
Dobrava 24 b

Obveščamo cenjene stranke, potrošnike naših čajev in drugih izdelkov iz zdravilnih zelišč, da bomo v času od 17. do 24. oktobra 1980 na Gorenjskem sejmu v Kranju razstavljali in prodajali zdravilne čaje, razna mazila, olja in kapljice iz zelišč. Poleg tega, da si boste lahko kupili vse izdelke po želji, si boste lahko ogledali okrog sto vrst zdravilnih rastlin. **Vijudno vabljeni in se vam priporočamo.**

DO
Slikopleskarstvo
Škofja Loka

Po sklepu Komisije za delovna razmerja objavljamo naslednja dela in naloge:

1. VEČ KV SLIKOPLESKARJEV

Pogoji:

- poklicna šola za slikopleskarje — KV slikopleskar,
- poskusno delo 2 meseca

2. VEČ NK DELAVCEV ZA PRIUČITEV

Pogoji:

- najmanj 6–8 razredov osnovne šole,
- poskusno delo 2 meseca

Samsko stanovanje zagotovljeno.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge z dokazili o izobrazbi na naslov Slikopleskarstvo Škofja Loka, Jegorovo predmestje 6, v 15 dneh po objavi oglasa.

Inženiring Bled p. o.
za metalurgijo in izotermijo

Po pravilniku o delovnih razmerjih in sklepu zbora delavcev objavljamo prosta dela in naloge

PROJEKTANTA

strojne opreme za metalurgijo

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima višjo oziroma srednjo izobrazbo strojne smeri,
- da ima 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj iz projektiranja strojnih in tehnoloških naprav za metalurgijo,
- da obvlada en svetovni jezik,
- da je pri delu in strokovnih odločitvah samostojen

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3 mesečnim poskusnim delom.

Rok razpisa je 15 dni po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

Pismene prijave z ustreznimi dokazili o razpisnih pogojih pošljite na naslov: Inženiring Bled, p. o., 64260 Bled, Mladinska 17.

Komisija za delovna razmerja pri
Vzgojno varstvenem zavodu
Kranj

vabi k sodelovanju

ČISTILKO ZA NEDOLOČEN ČAS
s polnim delovnim časom za vrtec IBI.

Pogoj:

- vsaj šest razredov osnovne šole,
- en mesec delovnih izkušenj,
- enomesečno poskusno delo

Višina osebnega dohodka je določena s Pravilnikom o osnovnih merilih za delitev sredstev za osebne dohodke.

Kandidati naj vložijo pismene prijave z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi Kadrovske službi VVZ Kranj, Nikole Tesle 4, Kranj.

Kandidate bomo povabili na razgovor.

TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

topla in udobna obutev za
hladne zimske dni

JOLKA
JOLANDA
modeli: HERMINA

MALI OGLASI telefon 23-341

Oglasi pod sifro so zaupni, zato naslovov ne damo. Prejemnik sam odloči ali na ponudbo odgovori ali ne.

PRODAM

Ugodno prodam RADIO-KASETOFONA: hitachi, aiwa, rising. Ogled vsak dan od 17. do 20. ure. Naslov v oglasnem oddelku. 8445

Najboljshemu ponudniku prodam ZIDNO OPEKO, 29 x 19 x 14, na Bledu. Naslov v oglasnem oddelku. 8520

Prodajam PEČ tam stadler z bojlerjem, 35.000 k. čal., za polovično ceno. Naslov v oglasnem oddelku. 8527

Prodajam en mesec starega teleta (za zakol) ali za rejo. Poizve se v Trafiki Cerklje 8602

Prodajam HRUŠKE za mošt. Hlebce 13. Lesce 8603

Prodajam večjo količino CEMENTA. Lesičnik, Pševska 2/i. Kranj 8604

Prodajam rabljeno peč EMO 5, na tisa goriva in 800 kosov rabljene STRESNE OPEKE špičak. Ovsišje 34. Podnart 8605

Prodajam KMEČKI MLIN na kamna (premer 60) in večjo količino HRUŠK za mošt. Zemlja, Selo 32. Zirovnica 8606

Prodajam eno leto starega PSA čuvarja. Telefon 70-109 - Podnart 8607

Zaradi selitve prodam SPALNICO in KUHINJO (elementi). Tilka Medved, Seljakova 3, Kranj 8608

Prodajam rabljeno KOPALNO KAD, umivalnik, straniščno školjko. Sive komplet POSTELJI z omari. Črna in psiho. Ul. XXXI. divizije 64, Kranj 8609

Prodajam isomat STIROPOR (55 cm). 55 kv. m. Stare Jože, Dragovcajna 9. Smlednik 8610

Prodajam dvizna hrastova GARAZNA VRATA lip. Jeglič, Križje 76 8611

Ugodno prodam dve leti staro SPALNICO (v zelenem žamet). Francoska postelja, vgrajen radio). Ogled v soboto in nedeljo popoldan. Delfan, Selo 9 pri Zirovnici. tel. 25-912 - vsak dan po 19. uri 8612

Prodajam droben KROMPIR za kremo, po 2 din. Sp. Brnik 61 8613

Prodajam dve zastekljeni OKNI. 120 x 140 in 8 VRAT. 81 x 15. Popovič Mirjana, Bodovlje 7, Škofja Loka 8614

Prodajam 250 kosov grafitno sive STRESNE OPEKE trajanka. Jalen Hada, Novo naselje 11/e. Dovje - Mošnjana 8615

DNEVNO SOBO (sedežno garnitur) prodam. Informacije po tel. 064-25-564 ali naslov v oglasnem oddelku. 8616

BODOČE MAMICE! Prodajam PLASC. Informacije po telefonu 064-25-564 ali naslov v oglasnem oddelku. 8617

Prodajam rabljena OKNA in VRATA. Olševsek 60, Predvdor 8643

Prodajam STEDILNIK (2 plin, 4 električna). Telefon 26-921 8644

Ljubiteljem živali podarimo PSIČEK mekano z OVČARJEM ter KROBUCKI. Telefon 064-23-838 8645

Prodajam več plemenskih OVC. Starekar, Kropa 88 8646

KUPIM

Kupim nekaj metrov žaganih bukavih DRV. Telefon 22-535 8618

ALPINA

tovarna obutve Žiri, Stara vas 23, n. sol. o., Delovna skupnost skupnih služb

objavlja na podlagi sklepa razpisne komisije prosta dela in naloge

vodenje splošno organizacijskega sektorja

Kandidati za razporeditev na navedena dela in naloge morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- diplomirani inženir organizacije dela,
- diplomirani pravnik ali diplomirani ekonomist oziroma pravnik ali organizator dela
- oziroma 5 let delovnih izkušenj

Pismene prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Alpina tovarna obutve Žiri, razpisna komisija, 64226 Žiri.

VOZILA

SKOLJKO za Z-101, spredaj karambolirano, poceni prodam. Telefon 064-62-782 8459

Prodajam skoraj nov MOTOR 14 TL. Sajovic, Naklo 16. tel. 47-318 8474

Prodajam avto NSU TT 1200, športne izvedbe, registriran do julija 1981. Žižmond Franc, Gorenjskega odreda 18, Planina, VI. nadstropje, ali tel. 21-927 8619

Poceni prodam ŠKODO Š-100, celo ali po delih. Jugovic Janez, Sv. Duh 2, Škofja Loka, tel. 064-60-252 8620

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1971, obnovljeno. Šenčur, Kranjska c. 38, Umnik 8621

Prodajam FIAT 850/70, brezhiben, za 1,8 SM in avtoradio-kasetofon blaupunkt-lübeck za 300 DM ali 4.600 din. Cakič, Vlahovičeva 4, tel. 27-600 8623

Nujno prodajam AMI 8, letnik 1973, registriran eno leto, tudi na kredit. Per Miroslav, Golnik 110 8624

Oddajam vrstni red za RENAULT 4 »katroc«, vplačano oktobra 1979. Preddvor 10 8625

KOMBI-BUS IMV 1600, registriran do avgusta 1981, ugodno prodajam. Mlaka 91, Kranj 8626

Ugodno prodajam ŠKODO 1000 MB. Langus, Breg 40, Zirovnica 8627

Prodajam dobro ohranjen APN-4. Drinovec, Podbrezje 40. tel. 70-151 8628

Prodajam OPEL KADET, starejši letnik, obnovljen, registriran do 20. 9. 1981, cena 28.000 din. Informacije po tel. 22-951 8629

Odstopim vrstni red za GOLFA, dobava januarja 1981. Telefon 50-440 - int. 003 dopoldan 8630

Najboljshemu ponudniku prodajam FIAT 127, 1050 ccm, star eno leto. Telefon 50-440 - int. 003 dopoldan 8631

Ugodno prodajam ZASTAVO 101, letnik 1973. Trdina, Letališka 10, Lesce 8632

Prodajam FIAT 1300, celega ali po delih. Informacije po tel. 62-720 8633

Prodajam ČZ 250 moto cross, letnik 1980 in gori 50 moto cross. Mlakar Vid, Goli vrh 7, Gorenja vas 8634

Kupim MOTOR na tri brzine od karamboliranega mopeda. Eržen Fani, Bohinjska Bela 14 8635

lesnina

Oglas za prosta dela oziroma naloge

MANIPULANTA

ki je bil objavljen v Glasu 10. 10. 1980 za DO Lesnina, trgovine Kranj-les, se spremeni in pravilno glasi:

MANIPULANTA

za trgovino Kranj-pohišstvo, Prmskovo

STANOVANJA

Studentki ali pošteni ženski oddam ogrevano SOBO v Kranju. Telefon 27-304 8636

Obrtnik išče STANOVANJE: in SOBO za pet oseb v bližini PTT Kranj. Šifra: Zidar 8637

Vzgojiteljica z Bohinjske Bele, išče ogrevano SOBO za dobo več let v okolici Bleda ali Radovljice. Ponudbe pošljite na Vzgojno varstveno enoto Bohinjska Bela 8638

ZAPOSLOTITVE

Dve dekleti, redno zaposleni izmensko - en dan dopoldan, en dan popoldan, iščeta zaposlitve ob delu, lahko tudi na domu. Ponudbe pod sifro: Zaposlitev po službi 8640

Iskra
Elektromehanika Kranj

Popravek objave z dne 10. 10. 1980

Pri pogojih VODJE ODSEKA ZA KADROVSKO EVIDENCO JE PRAVILNO:

- visoka izobrazba organizacijske smeri (VŠOD) - kadrovska ali računalniška usmeritev,
- ustrezne delovne izkušnje so zaželjene

ne pa računovodska, kot je bilo objavljeno.

Opravičujemo se za napako.

POPRAVEK

KOP KOVINSKO PODJETJE
Kranj, Šuceva 27

pri objavi datuma licitacije z dne 10. 10. 80

STRUŽNICA IN VLEČNI STROJ

licitacija je v sredo, 22. 10. 80 in ne 25. 10. 80 kot je bilo objavljeno.

Za napako se opravičujemo.

POSESTI

Prodajam GARAZO, Grgorinič, C. 1. maja 63, Kranj, tel. 21-382 8639

PIREDITVE

PLESNI TEČAJI - standardnih, latinsko-ameriških in disco plesov za mladino in starejše v novi VIDEO - DISKOTEKI hotela Creina Kranj, so vsak petek. Tečaji se prične 17. oktobra ob 17.30 - začetni za mladino, ob 19. uri - začetni za zakonce in starejše nad 25 let ter poseben DISCO-ROCK'N' ROLL tečaj ob 16.30. Poučuje profesionalni plesni učitelj, D. HOMAN 8411

OBVESTILA

MONTIRAM, ČISTIM in OPRAVLJAM termoakumulacijske peči. Telefon 061-737-466 8153

Čenjene stranke obveščam, da lahko naročite čiščenje »TEPIHOV« in TAPISOMA na novo tel. številko 25-819 - namesto stare 22-043 od 14. do 20. ure 8154

MONTIRAM centralne kurjave. Telefon 24-728 8490

OSTALO

Se morda kje najde kdo, ki bi bil pripravljen posoditi 500.000 din za dobo 1 leta. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod sifro: Poštena 8641

Iščem izvajalca za izkop jarka za kanalizacijo, dolgega 250 m, globokega 3 do 6 m. Naslov v oglasnem oddelku ali tel. 23-071 - int. 30 dopoldan 8642

Izdaja CP Glas, Kranj, Stavak: TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. - Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-403-31999 - Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komercialna - propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341. Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Obrtnik

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Škofja Loka
Enota za gospodarjenje s stanovanjskim skladom

obvešča zainteresirane, da ima za potrebe obrti v Škofji Loki, Novi svet 21,

prost lokal v izmeni 65 kv. m.

Lokal je namenjen za potrebe uslužnostne obrti - servisne dejavnosti.

Vse zainteresirane prosimo, da svoje ponudbe pošljejo na naslov Delovna organizacija Obrtnik, Enota za gospodarjenje s stanovanjskim skladom, Blaževa ul. 3, Škofja Loka do 1. 11. 1980.

Ponudba naj obsega:

- navedbo dejavnosti, ki jo želi ponudnik opravljati,
- kakšna površina je potrebna za opravljanje te dejavnosti,
- kolikšno najemnino na kv. m je pripravljen plačati mesečno.

Najugodnejšega ponudnika bo izbrala komisija, imenovana od Odbora za gospodarjenje s stanovanjskim skladom.

Interesenti bodo o izboru pismeno obveščeni.

KOP

KOVINSKO PODJETJE KRANJ

Šuceva ulica 27

Komisija za delovna razmerja KOP Kranj na podlagi predhodnega sklepa objavlja

oglas za opravljanje del oziroma nalog za nedoločen čas

- OPRAVLJANJE KLJUČAVNIČARSKIH DEL več KV delavcev
- OPRAVLJANJE MANJ ZAHTEVNIH KLJUČAVNIČARSKIH DEL več PK delavcev
- OPRAVLJANJE ENOSTAVNIH KLJUČAVNIČARSKIH DEL NK delavci
- ČIŠČENJE PROSTOROV V DO NK delavka

Kandidati morajo za opravljanje del oziroma nalog poleg splošnih pogojev določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje pogoje pod 1.:

- da imajo dokončano poklicno šolo ključavničarske smeri

pod 2.:

- da imajo nepopolno poklicno šolo oz. ustreznih tečaj ali končano osemletko in 1 leto delovnih izkušenj v kovinski stroki

pod 3. in 4.:

- da imajo končano osemletko ali vsaj 6 razredov osemletke in pod točko 3 1 leto delovnih izkušenj v kovinski stroki

Za opravljanje del oz. nalog je določeno 2 mesečno poskusno delo.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevnih pogojev dostavijo v 15 dneh po objavi oglasa v GLASU na naslov: KOVINSKO PODJETJE KRANJ, Kranj, Šuceva ulica 27, kadrovska služba.

*S cvetjem ti grob krasimo
v trajno ljubezen in spomin
in cvetje s solzami svežimo
a v srcu je polno bolečin*

V SPOMIN

Minili sta dve žalostni leti,
odkar nas je za vedno zapustil
naš ljubi sin in brat

JURIJ TIČ

Kokrica, 14. oktobra 1980

Iskrena hvala vsem, ki mu prinašate cvetje in prižigate svečke ter se ga spominjate.

Zalujoci: mamica, očka ter brata Zvone in Igor

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, pradeda, brata in strica

FRANCA KENDA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za vsestransko pomoč in izrečena sožalja. Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, se v tako velikem številu poslovili od njega, mu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti.

Posebna zahvala velja kolektivu GG Bled, Lovskim družinam v Bohinju, Društvu upokojencev, oktetu Kraiger iz Zasičajin vsem govornikom za poslovlilne besede.

Vsem še enkrat, prisrčna hvala!

Zalujoci: žena Ivana, sin Francelj z družino, hči Francka z družino, vnuki, pravnukinje, brat, sestre ter drugo sorodstvo

Nemški rovt, 4. oktobra 1980

Kranj sprejel mlade prijatelje

Nadaljevanje s 1. str.

Predstavniki občinskih konferenc ZSM so drugi dan srečanja izkoristili za sejo koordinacijskega odbora prijateljskih mest. Sprejeli so vrsto sklepov, pomembnih za nadaljnji razvoj sodelovanja. Odbor je sprejel pobudo kranjske občinske konference, da v ta srečanja vključijo tudi mesta in njihove mladince iz

avtonomnih pokrajin, tako da bi sodelovanje potekalo med mladimi iz osemih mest. Kranj je kot predstavnik Vojvodine predlagal mlade iz pobratene Sente, dokončno pa bodo o novih dveh članih odločili na prihodnjih sejah odbora. Ugodno so ocenili tudi udeležbo letošnje bratske brigade na republiški akciji Posočje 80 (osvojila je vsa možna priznanja) ter poročilo o aprilskem srečanju mladih literatov v Kranju.

Z največ točkami se je na cilj najtežje tekmovalne discipline – partizanskega mnogoboja vrnila trojka iz Kranja – Igor Pirnat, Marko Ješe in Damir Grgorinič. – Foto: F. Perdan

Zivahna je bila interesna dejavnost. Udeleženci partizanskega mnogoboja so prehodili 15 kilometrov dolgo pot od Kokrice do Trstenika, Gorič in nazaj. Slabo vreme in razmočen teren jih nista ovirala, da ne bi opravili vseh nalog na osmih kontrolnih točkah. Streljali so z zračno puško, odgovarjali na vprašanja prve pomoči, risali skice in iskali minska polja. Najhitreje in z največ točkami se je vrnila na cilj ekipa OK ZSMS Kranj, pred trojko iz Zemuna in mladimi iz Bitole.

Kovinarji so tekmovali v orodjarini delovne organizacije Elektromehanika – Iskra. V boju s časom in kazenskim točkami je največ spretnosti in znanja pokazal Andrej Zupanc iz Kranja pred mladima strugarjema iz Banje Luke in Osijeka. Z dobrimi rezultati so presenetili tudi plavalci. Med mladinkami je v vseh treh disciplinah prostega, prsnega in hrbtnega plavanja slavila domačinka Sonja Dvoršak, med moškimi pa Siniša Kadoić ter zastopnik gostiteljev Matjaž Kozelj. Karateisti so se zbrali v telovadnici ekonomske šole, kjer so v ekshibicijskem nastopu z »namišljenimi« nasprotniki prikazali več tehnik karateja.

Prvič so si na teh srečanjih segli v roke radioamaterji. Po ogledu prostorov in naprav kranjskega radiokluba so se v soboto odpravili v Besnico, kjer so v radioklubu Iskra vzpostavili tudi zveze z Aljasko, Japonsko, Novo Zelandijo ter z nekaterimi prijateljskimi mesti. Radioamaterji iz Hercegovnega so povedali, da so ob lanskoletnem potresu prvi vzpostavili zvezo z drugimi postajami in sporočili vest o nesreči.

Mesto Kranj je z bogato kulturno in zgodovinsko dediščino in z razgibanim življenjem nudilo dovolj motivov mladim slikarjem in fotografom iz prijateljskih mest. Svoje umetniške stvaritve so predstavili v avli Skupščine občine Kranj in v muzeju Prešernove hiše. Glasbeniki pa so v teh dneh spoznali težave in uspehe kranjske glasbene šole, kjer se 470 učencev seznanja z zvokom vseh instrumentov, razen viole, roga in harfe. Izrazili so željo, da bi glasbene šole iz prijateljskih mest vzpostavile med sabo tesnejše stike. Na skupnem nastopu so se predstavili tako s klasično kot zabavno glasbo.

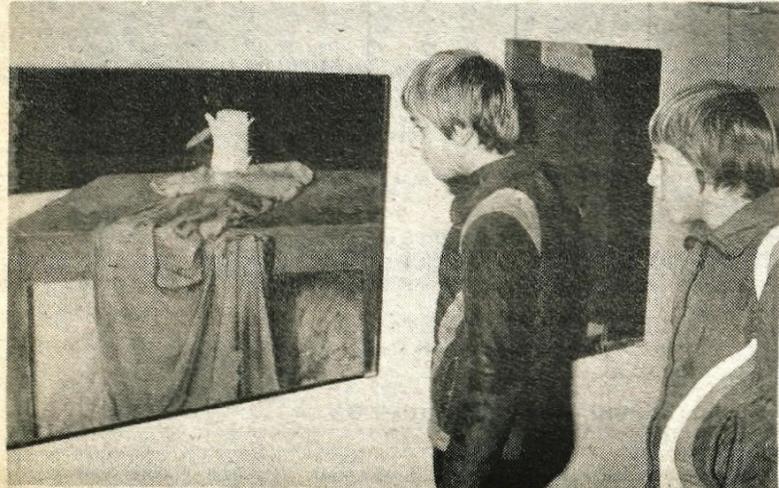
Vse aktivnosti so spremljali z budnim očesom in pisalom v roki mladi novinarji. Njihov »rezultat« ob koncu srečanja je glasilo Bratstvo in enotnost. Udeleženci okrogle mize o stabilizaciji gospodarstva pa so se razšli z mislijo, da morajo tudi mladi sodelovati v teh prizadevanjih, pri tem pa so poudarili veliko vlogo mladinskega prostovoljnega dela.

Srečanje se je zaključilo v nedeljo s podelitvijo priznanj vsem udeležencem ter enkratne manifestacije bratstva in enotnosti, tekmovalcem ter občinskim in republiškim konferencam ZSM, sklenilo pa z nagovorom organizatorja prihodnjega srečanja, mladih iz Zemuna.

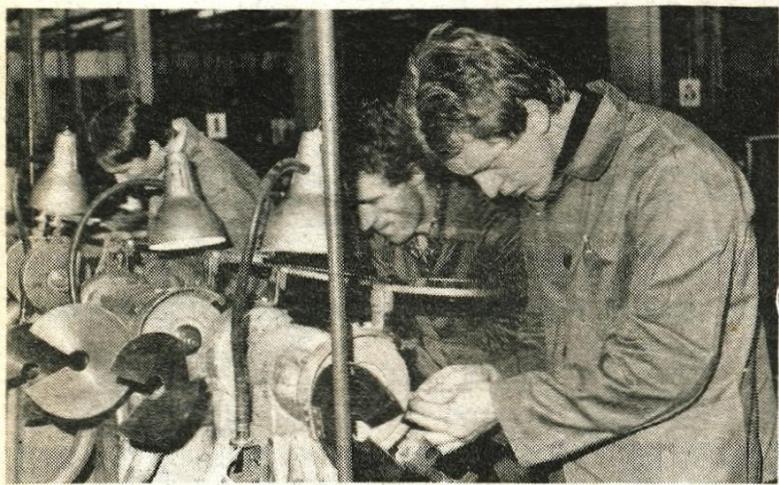
C. Zaplotnik

Glasbeniki prijateljskih mest so se zbrali na skupnem nastopu v glasbeni šoli. Mlade iz kranjske občine je zastopala flavtistka Maja Gogala. – Foto: F. Perdan

Mladi fotografi in slikarji so v Kranju pripravili dve razstavi: prvo so v petek odprli v muzeju Prešernove hiše (na sliki), drugo, izključno z motivi Kranja, pa ob zaključku srečanja v avli občinske skupščine. – Foto: F. Perdan

Srečanje ni imelo tekmovalnega značaja, pa kljub temu je športni duh za dobre dve uri prevzel kovinarje, ki so merili spretnosti v iskrški Orodjarini. – Foto: F. Perdan

Poškodovani mostovi in ceste

V radovljjski občini je zaradi hudega neurja poškodovanih več cestnih odsekov in lesenih mostov na Savi – Voda je vdiralala v kleti

Radovljica – Občinski štab civilne zaščite pri skupščini občine Radovljica je že pripravil poročilo o posledicah vodne ujme.

Narasla voda je v krajevni skupnosti Bohinjska Bistrica, v naseljih Polje, Kamnje in Nomenj vdrla v kletne prostore v 52 stanovanjskih stavbah. Ceste so delno poškodovane, vendar so prevozne. Zemeljski plaz se je utrgal v Soteski pri elektrarni, pri cerkvi sv. Duha ob Bohinjskem jezeru pa je poškodovana kanalizacija.

V Makovcu-Mlino je poškodovan del ceste v dolžini devetih metrov in štirine metra in pol. Postavili so opozorilne znake in je na tem območju cesta enosmerna. V opekarni v Dvorski vasi je voda zalila kletne prostore, gasilci pa so zato, ker je grozila nevarnost, da voda doseže višino električne napeljave, vodo izčrpali in speljali v kanale, ki so jih izkopali.

Most v Globokem je bil ogrožen, ker se je med nosilnimi stebri nabralo vejevje in drug odpadni les. Tudi most v Otočah je bil v nevarnosti, most je precej poškodovan.

Štab civilne zaščite Ljubno, tovarna Iskra v Otočah in gasilski oddelki so odstranjevali les izpod mostu. Prav tako je bil ogrožen obrat LIP Bled – TOZID lesna predelava v Podnartu. Če bo Sava še naraščala, bodo morali prenehati s proizvodnjo.

V krajevni skupnosti Gorje so poškodovane ceste Mevkuž, Krnica, Spodnje Laze, hujših poškodb pa ni. Voda spodkopuje mostove, ki vežejo makadamske ceste v dolini Radovne.

Štab civilne zaščite v Radovljici je takoj ukrepal: člani so si ogledali najbolj ogrožena območja in pomagali pri reševanju. Skupaj z delavci Cestnega podjetja so poskrbeli za zavarovanje poškodovanih cestnišč in za odstranitev plazu v Soteski. Uvedli so tudi dežurno službo.

Zdaj bo posebna komisija natančno ugotovila škodo, ki je nastala zaradi hudega deževja. Samoupravna interesna komunalna skupnost bo morala poskrbeti za čimprejšnje popravilo lesenih mostov na Savi, inšpekcijska služba pa bo nadzorovala obalna in hudourniška področja. D. Sedej

Na območju radovljjske občine je voda hudo poškodovala več lesenih mostov na Savi, tako v Globokem in v Otočah. Med nosilne stebre mostov se je nabiralo vejevje in drug odpadni les, tako, da je bil most v Otočah precej v nevarnosti. Da ne bi bila škoda še večja, so pomagali pripadniki štaba civilne zaščite, delavci Iskre v Otočah in gasilci. – Foto: F. Perdan

Motje v preskrbi z elektriko

Zaradi napeljave novega telekomunikacijskega sistema med Klečami in Mostami bo ta mesec motena preskrba z električno energijo na Gorenjskem

Elektro Gorenjske, ki oskrbuje z električno energijo vso Gorenjsko, razen jeseniške železarne, ki je sistemski potrošnik, kar pomeni, da je direktni posebni odjemalec Elektrosistema Slovenije, je pred pomembno investicijo, napeljavo telekomunikacijskih povezav med Klečami pri Ljubljani, Kranjem in Mostami. Ta investicija je izredno pomembna za normalno obratovanje elektroenergetskih objektov na Gorenjskem, saj omogoča bolj smotrno in bolj sigurno vodenje elektrarn in razdelilnih postaj.

Nove telekomunikacijske povezave bodo v obliki posebnega kabla nameščene na obstoječe 110 kV daljnovode od razdelilne postaje v Klečah, do Kranja in Most pri Žirovnici. Dela so se začela včeraj in bodo trajala predvidoma do 10. novembra. Investitor Savske elektrarne je sicer predvideval, da bo delo opravljeno poleti, v času kolektivnih dopustov, ko je poraba električne energije najmanjša in bi bile motnje v preskrbi z električno energijo najmanj občutne, vendar so potrebni kabel iz uvoza zaradi znanih omejitev dobili šele sedaj.

Ker se zavedata, da so sedaj potrebe po električni energiji znatno večje, se bosta investitor in izvajalec del trudila, da bo delo opravljeno v čim krajšem času in, da bodo motnje v preskrbi čimmanjše. Motnje bodo nastajale zaradi izklopov 110 kV daljnovodov, ker zaradi varnosti ne smejo biti pod napetostjo, ko se na njih opravljajo določena dela. Zato bodo določena področja včasih brez elektrike, prihajajo pa bo tudi do občasnih motenj na vsej Gorenjski.

Pri Elektro Gorenjske se bodo ob tem zavzemali, da bodo izkoristili vse možnosti prenapajanja določenih območij, se pravi, da bodo ob izklopu daljnovoda, ki napaja z električno energijo neko področje, vključili drug daljnovod, če je to le mogoče tako, da bodo porabniki čimmanjkrat brez električne energije. Vsem izklopom pa se ne bi mogoče izogniti. Hkrati bodo okrepili dežurno službo, da bodo morebitne okvare čimprej odpravljene.

L. Bogataj

Groza v El Asnamu

Potres v alžirskem mestu El Asnamu je uničil skoraj 80 odstotkov hiš in pod ruševinami pokopal več kot 20.000 ljudi – Pomoč prihaja vseh strani

Alžirsko mesto El Asman, ki leži blizu 200 kilometrov zahodno od glavnega mesta Alžirije, je v petek popoldne prizadel katastrofalni potres. Mesto, ki je imelo blizu 200.000 prebivalcev, je skoraj zravnano z zemljo. Jakost potresa je v epicentru, to je na področju El Asnama, znašala 10 do 11 stopenj po Mercallijevi lestevici, kar je ustrezalo jakosti 7,8 po Richterjevi lestevici. Epicenter je bil le 10 kilometrov pod površjem zemlje. Količine energije, ki se je ob potrebu sprostila, ustreza energiji, ki bi se sprostila ob eksploziji dve milijardi ton klasičnega eksploziva. Potres je bil po količini sproščene energije tisočkrat močnejši od potresa, ki je aprila lani prizadel Črnogorsko primorje.

Ob potresu je bilo popolnoma uničenih 80 odstotkov hiš, druge pa so neuporabne za bivanje, se pravi, praktično brez strehe vsi preživeli prebivalci. Pod ruševinami pa je ostalo najmanj 20.000, vendar so do sedaj uspeli potegniti izpod kamenja

komaj 5000 trupel. Alžirskim valcem so se že pridružile narodne skupine zdravnikov in valci.

Čeprav pomoč prihaja zelo hitro vseh strani sveta, vseh prebivalcev še niso uspeli spraviti pod sončno platno. Vodo se racionalizirajo, še vedno ni dovolj cistern. Tam, kjer ni panike in ljudje dosti prenašajo nesrečo.

Pomoč prihaja z vseh koncev sveta. Arabske države so poslale zdravila, šotore, odeje ter medicinsko in tehnično opremo, ki bi razbremenila prebivalstvo na prizadeto območju. In NDR so poslali posadko letalo z zdravniško ekipo in medicinskim materialom. Danski Rdeči križ pošilja zdravnike in 1,8 milijona dolarjev gmotne pomoči. Švedski Rdeči križ pa veleva količine šotore in odej.

Jugoslavija pa je že poslala pomoč v vrednosti 2,5 milijona dinarjev. Poslala pa bo tudi pomoč v obliki zdravilnih in hrani.

Vodovod iz Završnice

V dolini Završnice je še vedno dovolj pitne vode, ki naj bi jo uporabljali tudi v radovljjski občini – Samoupravni sporazumi

Radovljica – Ko je Geološki zavod iz Ljubljane izdelal študijo vodnih virov na področju Save Bohinjke in Save Dolinke, se je izkazalo, da vodni izvir pri žagi v Završnici znaša okoli 100 litrov na sekundo in da je po kvaliteti in količini primeren za oskrbovanje območnih naselij s pitno vodo.

Zmogljivost tega vodnega izvira presega potrebe naselij v krajevni skupnosti Žirovnica. Zato je jesenjski Vodovod povabil k sodelovanju tudi radovljjsko občino, ki nima

toliko novih vodnih virov. Ob medstransko sodelovanje naj bi postalo tudi izgradnja vsega sistema. Naložba in poznejša izraba vodnega izvira v Završnici naj bi se delila med radovljjsko in jesenjsko občino.

Ze pred dvema letoma so se v Završnici pogovarjali o medsebojnem sodelovanju in se tedaj domenili, da bi vodovod Jesenice nosilec medsebojnih odnosov pa naj bi se razdelili s posebnim samoupravnim sporazumom. Zdaj so projekte izdelane in razpravljali pa bodo o osnove samoupravnega sporazuma o sodelovanju sredstev za izgradnjo vodnega izvira v Završnici-Smokuč in izvedbo vodnega izvira v Završnici. Sporazum naj bi podpisali vodni inženirji in predstavniki obeh občin, občinski skupnosti in vodovodni inženirji obeh občin.

Komunalna skupnost Radovljica je za ta vodovod in osnutek projekta nujnega plana za naslednjih pet let že predvidela potrebna finančna sredstva. Zaradi lažje presoje imajo v Radovljici še primeren študijo dveh variant: Završnica-Radovne. Zaključki teh primerjav bodo dajali prednost Završnici, ki bi v času tudi prej izvedljiva.

O vodovodu iz Završnice bodo radovljjski občini še razpravljali vsekakor pa bi bila izgradnja vodovoda, saj bi tako imeli potrošniki vedno dovolj pitne vode. V marsikaterih predelih občine je namreč pitna voda še vedno precejšnje pomanjkljivosti. Za ureditev naložbe bodo pripravljali odbor, v katerem bodo predstavniki komunalne skupnosti in vodovodni inženirji obeh občin. D. Sedej